

ok nyelvébe!
aját a schweizi tejtöltő-
sos, nem romlandó ké-
R & Co. S. A. vegyé-
Ugyanott kapható a
könyve 20 lej előzetes
se ellenében

órakor matiné: Csókos
regény 7 felvonásban,
Florence Vidor, Tul-
továbbá fellépte az ol-
és számoló csodakutya-
finnek. Helyárak: 20 és

és 7 órakor: A repülő
kció 7 felvonásban és
Tin-Tinnek, az olvasó,
mólo csodakutya-
és 10 lej.

erda 3, 5 és 7 órakor:
sör, mint premier: A
sporttörténet az an-
7 felvonásban. A fő-
James Hall, Luise
hard Arlen. Akit felvet
regény 6 felvonásban, a
Richard Dix és Gert
Helyárak: 20 és 10 lej.

rdetések

fejoltó
felügyelete alatt ké-
és detaiban: Leg-
Jud. Somes.

udó, szigoruan vallá-
keresek. Cseléd van.
igazgató Timisoara.

Lei
kab Déva

fekt némer, kiváló a
terén, tanít magyart,
olt, kézimunkát, vallá-
keres, esetleg fűrdő-
gy anyátlan gyermek
amu urnál Sibiu-Her-
25.

mfortos kertes villa-
kiadó. Leb. Str. Má-

mu fűrdővendéglőhöz
üzletvezetőt, ki a
is tudja vezetni. —

gy összegben nyer-
Kézpénzben le-
onás nélkül kapja
meg, ha i lejében
rendel egy sorsje-
gyet.

átékterv

.....	500.000 S
.....	300.000 S
.....	100.000 S
.....	80.000 S
.....	60.000 S
.....	40.000 S
.....	20.000 S
.....	10.000 S
.....	8.000 S

gy nemesak néhány
kap mindent, ha-
gyet fognak kisor-
ényekkel, amelyek
5.000 lej. Ne mond-
látatos alkalomról
mül egy sorsjegyet

ály) május 20—22.
00 lej^{1/2}, 600 lej^{1/2}.

megrendelés után
etni azonban csak a
ése után kell. Kivá-
vatalos letéti jegy
sztyálynál.

Ludwig Friedmann
19. címre. Ez az az
évből két főnyere-
3.406.400 silling ér-
általában mindenki

encsége óriási!

XIV. ÉVF. • 93. SZAM
Cluj—Kolozsvár, 1931
április 28 Kedd
5691 ÉV Ijar 11

Ara 5 lej

Ujkelet és kiadóhivatal
Ez. Baron L. Pop (v. Brassai
szék) 10 szám. Telefon 8-71

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Félévre ..... 600 lej
Negyedévre ..... 320 lej
Egy hónapra ..... 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy hónapra 1 dollár (vagy annak
megfelelő pénznem)

Hirdetések tarifa szerial
zétnek fel

UJKELET

A kamat, a zsidók és a kormány

Cuza Hitler babérajaira vágyik és ágen-
seivel minden képzeletet felülmuló anti-
szemita kampányt indított utnak az or-
szág négy sarkában.

A falvakon megkezdtek az uszításokat.
Az antiszemita frazeológia lomtárából
újra előkerültek a régi, rozsdás fegyve-
rek. „Csak a zsidókat kell kiűzni — hir-
detik újra a falvakon — és paradicsomi
állapotok lesznek Romániában”. Persze,
persze, újra a zsidók felelősek minden
bajért. Azért, hogy a mezőgazdasági ter-
mékek ára leromlott, hogy a tisztviselők
korruptak és legfőképpen azért, hogy a
parasztközösségek uszításai alatt nyögnek.

Dehogyan is akarunk vitába szállni a cu-
zistákkal. Hiszen az antiszemita frazeoló-
giával szemben régesrégén csodót mon-
dott a józan ész és a logika. Hogyan le-
hetne vitatkozni egy olyan eszméramlat-
tal, amely arcpírulás nélkül hirdeti,
hogy a zsidók a bűnösök a háborúért, a
békéért, a kapitalizmusért és a kommuniz-
musért is. Kár volna minden szóért. Hogy
mégis beszélünk róla, annak az oka egy
különös véletlen. Mialatt ugyanis a fal-
vakon a zsidó kamat ellen izgatják a pa-
rasztokat a cuzista ágensok, a Jorga-kor-
mány kilátásba helyezte, hogy egyszerűen
hatályon kívül fogja helyezni az uszora-
kamat elleni törvényt.

Mi ez? Boszorkányság, optikai csaló-
dás, vagy misztifikáció? Hiszen Jorga
professzor nem zsidó és tudunkkal Arge-
toianu pénzügyminiszter sincsen felvéve
Ábrahám szövetségébe. Csupa derék és
igaz keresztény románokból áll az új kor-
mány, amelynek pénzügyminisztere nyil-
ván jól megfontolt pénzügyi okokból nem
akar hallani a kamat maximalizációját. Nem
akar hozzájárulni a kamatszóra letöré-
séhez, amelyet az előző kormány olyan
retentív erőfeszítéssel tudott csak ke-
resztülérszakolni a törvényhozó testüle-
tek két házában. Nem volt könnyű dolog
megszavaztatni a kamatszóra törvény-
javaslatot és szerénytelenség nélkül
mondva, a zsidó képviselők is alaposan
segítettek a kormánynak tető alá hozni a
törvényt. Cuza professzor teóriájának
csődjeleppen nemcsak hogy nem tiltakoz-
tak a kamat maximalizása ellen, de tiszta
pontosan körvonalozott és félre nem érthető
elaborátumokkal siettek a nagy veszély-
ben forgott törvényjavaslat segítségére.
És csodák-csodája, a kamarában és a szen-
átusban csak igazhitű keresztény hon-
atyaok szólaltak fel a törvényjavaslat
ellen.

Most sem önmagától jutott eszébe Ar-
getoianunak a törvény hatályon kívül
való helyezésének a gondolata. Bizonyos
oldalról intervenciók történtek a pénz-
ügyminiszternél a status quo ante fenntar-
tása érdekében. Deputációk jártak Ar-
getoianunál a határtalan kamat meg-
védése érdekében. Nyilván kamatszédők-
ből állott ez a delegáció. Olyan kamat-
szédőkből, akiknek a kamatai alatt nyög-
nek a parasztközösségek. Az azután persze pusztán
véletlen, hogy a pénzügyminiszternél járt
kamatvédelmi delegáció tagjait I. Botez-
nek, Spiru Lalunak és Simionescu Rám-
niceanunak hívják. Sem Kohnnak, sem
Weisznak, sem Polláknak.

Mindez azonban keveset használ. A
falvakon tovább folyik az uszítás a zsidó
uszorások ellen s ez az uszítás kemény
próbák elé állítja a kormányt. Meg kell
mutassa, vajjon komolyan gondolta-e a
szélsőséges agitációk megfékezését, vagy
az ő szájában is csak közönséges frázis
marad.

A Jorga-kormány mégis meg- jelenik a parlament előtt

„Megmondom nyíltan, ha akarnék diktatúrát csinálni, hát megcsinálhatnám” — mon-
dotta Jorga miniszterelnök az új prefektusok esküdtételén. Tízmillió lejes tantiémből
kilencmillió lejt követel vissza Valcoviciu közlekedésügyi miniszter a CFR igazgatósági
tanácsának tagjaitól

Brandsch Rudolfi nem vett részt a tegnapi délutáni minisztertanácson

Bucuresti-Bukarest, április 27. (Az Uj
Kelet tudósítójától.) Jorga professzor
jelenlétében folyt le vasárnap délelőtt az
új prefektusok esküdtétele. Ez alkalommal
az új miniszterelnök beszédet tartott,
amelynek során néhány igen érdekes ki-
jelentést tett. Többek között a következő-
kat mondotta:
— Nem lesz egyetlen katona-prefektu-
s sem. A kinevezett aktív katonák tar-
toznak azonnal kilépni a hadseregből.
Rágalom az, mintha mi diktatúrát készi-
tenénk elő. Nem akarok diktatúrát csinálni,
bár kimondom nyíltan, hogy ha akarnék,
megcsinálhatnám. De még a diktatúra lát-
szatát is el akarom kerülni.

„Nem verekedőket, hanem béke-
csinálókat neveztem ki”

—Szemrehányták nekem, hogy igen sok
papot és tanárt neveztem ki prefektus-
nak. Csakugyan igaz is, hogy nem gondol-
tam mindjárt a verekedőkre. Nem azért
választottam őket, hogy a szenvedélyeket
felkorbácsolják, hanem hogy biztosságát
a rendet és nyugalmat, melyet az egész
ország óhajtott. Aki a nyugalmat megzavar-
ja, az az önkéllensége, mert az ország
ellenségei is. Legyenek objektívek min-
denkivel szemben. Ne törődjenek a rend-
zavarók szociális helyzetével. Amennyivel
magasabban állnak, annyival keményebb
legyen az önkéllése.

— Köszönöm önöknek, hogy elfogadták
a prefektusi méltóságot, a teljes meg-
újulás rezsimjében.

Azt a kijelentést, hogy Jorga csinál-
hatna diktatúrát, ha akarna, a bukaresti
sajtó élénken kommentálta. Az Adevarul
rámutat arra, hogy az ilyen kijelentések
nem alkalmasak a lelkek megnyugtató-
sára.

Ki lesz az erdélyi miniszter?

Bucuresti-Bukarest, április 27. Az Ade-
verul szerint a kormányt rövidesen ki
fogják egészíteni a csatolt területek kép-
viselőivel. Az erdélyi miniszter méltó-
ságára, a lap szerint, két jelöltje van a
kormánynak: Sextil Puscariu, a kolozsvári
egyetem filozófiai fakultásának profes-
szora és dr. Iuliu Hatiegan professzor, a
jelenlegi rektor, aki mint ismeretes,
Hatiegan volt munkaügyi miniszter test-
vérbátyja és a nemzeti parasztpárt tagja.
Éppen ezért bizonytalan, hogy Hatiegan
professzor el fogja-e fogadni a számára
felajánlott méltóságot.

Jorga táviratilag gratulált
Tilea cikkéhez

A nemzeti parasztpárt erdélyi szárnyá-
ban bizonyos elégedetlenségek tapasztal-
hatók a párt hivatalos politikájával szem-
ben. A Patria éles hangon támadja napok
óta Jorga professzor kormányát, viszont
dr. Tilea, volt miniszterelnökségi al-
miniszter a „Chemarea” hivatalos lapja-
ban élesen kikel azon politikai pártok
ellen, amelyek meg nem engedett hangot
használnak az uralkodóval szemben. Ez a
gesztus nem maradt következmények nél-
kül. Egyes bukaresti lapok szerint Jorga
professzor táviratilag gratulált Tilea-nak
a cikkért és felszólította, hogy foglalja
el azt a helyet, amelyet az ország köz-
életében eddig betöltött. (Nyilván a

miniszterelnökségi alminiszteri posztról
van szó, amelyet Jorga a kormány meg-
alakulásának napján felajánlott Tileának,
ez azonban a nemzeti parasztpárt tilalma
folytán kénytelen volt a tárcát vissza-
utasítani).

George Bratianu lapja, a „Miscarea”
egy tudja, hogy hasonló megnyilatkozás
fog közelebből Hatiegan Emil, volt mun-
kaügyi miniszter részéről is történni. Ezzel
szemben nemzeti parasztpárti körökben
kategorikusan cáfolják ezeket a ver-
ziókat és hangoztatják, hogy úgy Tilea,
mint Hatiegan Emil a párt fegyelmezett
katonái. Nem mondható el ugyanez dr.
Cigareanuról, a nemzeti parasztpárt
krassói szervezetének elnökeről, aki veze-
tői szerepet tölt be a Bánát életében.
Cigareanu kilépett a nemzeti parasztpárt-
ból és ezt Maniuhoz intézett levelében az-
alatt indokolja, hogy az elmúlt kormányzás
alatt Krassó választóinak úgy mutatta be
Manoilescut, mint a király visszatérésé-

nek egyik legfőbb támaszát. Ha Manoi-
lescudt kizárták azért, mert követte az
uralkodó hívó szavát, hogyan maradhatna
meg ő továbbra a nemzeti parasztpártban.
Cigareanuvall együtt kilépett Bojincá kép-
viselő is, akit azonnal kineveztek megyei
prefektusnak.

Bocu Sever is beadta lemondását

Az utolsó napig bizonytalan volt Bocu
Sever temesvári tartományi igazgató
magatartása is. Bocu Sever azt hangoz-
tatta, hogy ő tisztviselő, aki csak akkor
megy el a helyéről, ha felmondanak neki.
Lapja, a „Vestul” viszont nem mulasz-
totta el hangsúlyozni, hogy nem a nem-
zeti parasztpárt orgánuma, hanem a
bánati románság szócsővese akar lenni.
Vasárnap azután Bocu Sever táviratilag
benyújtotta lemondását a kormánynak,
amit a Dimineata azzal magyaráz, hogy
a nemzeti parasztpárt vezetősége meg-
kezdte Bocu Severnél a szükséges lépé-
seket.

Érdekképviseleti parlamentet akar Jorga

Bucuresti-Bukarest, április 27. A Curen-
tul tudni véli, hogy Jorga fasiszta módra
akarja átalakítani a parlamentet, nem
törvényhozási uton, hanem úgy, hogy fel-
hívást intéz a különböző gazdasági érde-
képviseletekhez, szervezetekhez, közöljék
sürgösen, milyen vezetőiket kívánják a
kamarába bejuttatni. Az illetőket fel-
fogják venni a kormány választási lis-

tájára és így Jorga reméli, hogy sikerül
fog a lakosság nagy rétegeinek támoga-
tását megszereznie, mert ma a lakosságot
sokkal szorosabb kapcsolatok fűzik anyagi
természetű érdekeiket reprezentáló szer-
vezeteik és testületeik, mint a politikai
pártok.

Jorga egyébként ilyirányú terveit már
korábban is kifejezésre juttatta.

Milliókat kell visszafizessenek a CFR igazgatósági tagjai

Bucuresti-Bukarest, április 27. Politikai
körökben élénken kommentálják azt a
tényt, hogy Valcoviciu mérnök, az új
közlekedésügyi miniszter visszaköveteli a
CFR igazgatósági tanácsának tagjaitól
azokat az összegeket, amelyeket ezek tan-
tiém címén 1929 július 1-től 1931 ápril-
is 1-ig, tehát egy és háromnegyed év
alatt a vasutól felvettek. Az igazgató-
tanács tagjai a fenti idő alatt különböző
címeiken a következő összegeket vették fel
a vasutól:

Pretorian mérnök	2.539.365 lej
Ion Negrutiu mérnök	1.508.993 lej
Balasinovici	656.666 lej
Brătăsănu	1.787.981 lej
Costin Stoicescu	1.556.993 lej
C. Casasovici	717.900 lej
G. Capsa	709.900 lej
T. Orghidan	648.800 lej
N. Stănescu	534.400 lej
General Paplica	52.900 lej
Balbăreu	26.000 lej

Valcoviciu közlekedésügyi miniszter azt
állítja, hogy tantiémek felvételéhez a CFR
igazgatósági tanácsosainak nem volt jog-
uk, miután tantiémeket csak olyan keres-
kedelmi vállalatoknál szokás fizetni, ame-
lyek haszonnal dolgoznak. Ezzel szemben
a CFR-nek 1929-ben 900 millió, 1930-ban
pedig 1 milliárd lej deficitje volt. Ezért
a közlekedésügyi miniszter levelet intézett
az igazgatósági tanács tagjaihoz, amely-
ben az alább részletezett összegek vissza-
fizetését követeli, mert ellenkező esetben
az igazságszolgáltatás útján fogja be-
hajtatni őket:
St. Pretorian 2.388.365 lej

I. Negrutiu	1.378.993 lej
Balasinovici	480.666 lej
P. Brătăsănu	1.448.993 lej
Costin Stoicescu	1.448.993 lej
C. Casasovici	490.000 lej
Gh. Capsa	490.000 lej
N. Stănescu	490.000 lej
Gen. Paplica	7900 lej
Balbăreu	15.000 lej

Az igazgatótanács tagjai 25 hónap
alatt 10 millió 799 ezer 598 lej vettek fel
s ebből a közlekedésügyi miniszter 9 mil-
lió 148 ezer 910 lej visszafizetését kö-
veteli.

Jorga megjelenik a parla- ment előtt

Bucuresti-Bukarest, április 27. (Az Uj
Kelet tudósítójától.) Ghica herceg, a kor-
mány külügyminisztere ma délelőtt a fő-
városba érkezett. Délben 12 órakor az új
külügyminiszter letette az esküt a ki-
rály kezébe és délután résztvett a mi-
nisztertanácson. A minisztertanácsról hi-
vatalos kommuniké nem adtak ki, hír szer-
int azonban a kormány tagjai az auto-
nóm intézetek megszűntetésének és a
költtségvetés redukálásának problémájá-
val foglalkoztak. Brandsch Rudolf, az új
kisebbségi alminiszter, bár a miniszter-
elnökségen volt, nem vett részt a minisz-
tertanácson.

Az Adevarul szerint a Jorga-kormány
május 7-én megjelenik a parlament előtt
és több fontos javaslat megszavazását
fogja kérni. Csak ezután kerül sor a parla-
ment feloszlására és új választások
kiírására. Egyelőre szó sincs a községi és
megyei tanácsok feloszlásáról.

Meg kell menteni a zsidó diákokat az egyetemi élet szörnyű nyomorától

Házat kell venni a zsidó Menza számára, hogy megoldható legyen a diákkérdés

Öt év alatt két és félmillió lejt adott az erdélyi zsidóság a menzának, de ebből csak a diákok ebéd és vacsora kosztját tudták fedezni. Két millió lejes befektetéssel egyszer s mindenkorra meg lehet oldani a zsidó diákság problémáját

Társadalmi segélyakciót indít a diákségélyző, melynek sikerétől függ a diákság jövője

Cluj-Kolozsvár, április 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Intézményes megoldást az erdélyi diákság problémájának: évek hossza óta vajudik már ez a kérdés. A kolozsvári zsidó Menza diákjai minden tanév kezdetén a legkülönbözőbb erkölcsi testületekkel tárgyalnak és minden év végén eredménytelenül zárják le a tárgyalásokat. A szkeptikusok megállapították, hogy az erdélyi zsidó közelet még nem elég érett ahhoz, hogy széleskörű társadalmi akcióval tudna megoldani nemzeti intellektuális utánpótlásának kérdését. Hány küzdelmes évnek kellett lezajlania, míg a kétségbeesett kezdeményezések az Erdélyi Zsidó Diákségélyzőnek meg tudták vetni az alapját. És mennyi nehézséggel kell megküzdenie ennek a diákségélyzőnek is, hogy a hatalmas deficit ellenére fenn tudja tartani az erdélyi zsidó diákság egyetlen menhelyét: a Menzát...

Öt év alatt 2 és fél millió lejt deficit

A Diákségélyző által kiadott könyvecské elénk tárja azokat a nehézségeket is, amelyeket a Menza működése elé emelt a diákság nyomora. A Menza ebéd-vacsora kosztot ad a diákoknak és ezért egy minimális díjat fizet, amelynek megállapításánál a Menza vezetősége elsősorban a diákok anyagi körülményeit veszi számításba. E kedvezmények következtében horribilis deficit mutatkozik a Menza büdzséjében és ezt a deficitet minden évben társadalmi akciók útján összegyűjtött sumákkal pótolja a Menza. Az alábbi számok tanúsítják, hogy milyen deficitel zárt évről-évre a Menza:

1924—25	482.044 lejt.
1925—26	362.189 lejt.
1926—27	349.976 lejt.
1927—28	372.006 lejt.
1928—29	449.433 lejt.

A számok mindennél beszédesebben mutatják, hogy a Menzának csupán öt év alatt két és fél millió lejt kellett az erdélyi zsidó társadalomból kisajtolnia, hogy fenntarthassa magát. És e jelentékeny összeg mellett sem működött úgy a Menza, hogy a küzködő diákság nyomorát tökéletesen enyhítse. Ezért a két és fél millióért a Menza nem tudott lakást, könyveket, tandíjat, rövidlejáratú kölcsönöket adni, szóval képtelen a legteljesebb támogatást nyújtani a diákoknak. Ez a két és fél millió csak arra volt elég, hogy a diákoknak ebédre és vacsorára legyen mit enniük, de tovább nem telt és általános diákségélyre célzó kezdeményezések sikertelenek maradtak, mert a Menzának nem volt pénze a segélyezési akciók lebonyolítására.

Növekszik a segélyre szoruló diákok száma

De mást is mutatnak a Diákségélyző könyvecskéjének statisztikái. Azt látjuk, hogy az erdélyi zsidó diákság nyomora évről-évre fokozódik, hogy egyre több és több zsidó diák jelentkezik a tanév elején és ezek a diákok mind a Menza támogatására számíthatnak ahhoz, hogy tanulmányaikat befejezhessék. A Menza taglétszáma 1929—30-ban 61 volt és egy évre rá ez a szám, a folyó tanévben, 101-re emelkedett. Azt bizonyítja ez, hogy a Menza a jövőben még több kedvezményt kell, hogy adjon diákjainak, a Menza deficitje egyre nagyobb lesz, ugyanakkor, midőn az általános gazdasági krízisben a zsidó társadalom egyre jobban szegényedik és az adakozó-

készíték ennek arányában csökken.

Ki fogja garantálni diákjaink ellátását, ha a létszám a jövő évben újra jelentősen emelkedni fog? Ki fogja kifizetni azt a deficitet, ami a jövő évben előreláthatólag sokkal nagyobb lesz, mint a folyó évben?

A diákképzés önmaga kell, hogy előállítsa költségeit

Az intézményes megoldás segíthet csak ezen a kérdésen: gondoskodni kell arról, hogy zsidó diákságnak olyan lehetőségek nyuljanak meg, hogy önmaga tudja előállítani a Menza létezéséhez szükséges összeget. „Azt tapasztaljuk — olvassuk a könyvből, — hogy az évenként állandóan jelentkező deficit két momentumra vezethető vissza:

1. az erdélyi zsidó ifjúságnak nincs saját otthona és az évi házbér 180.000 lejjel terheli meg a költségvetést és
  2. az erdélyi zsidó diákgondozás nem rendelkezik egy olyan objektummal, amelynek évi jövedelme fedezhetné az előálló deficitet.
- „A megoldás ebből önként adódik! „Minden áron megfelelő házat kell szerezni a zsidó diákságnak!”

Kulturothont diákjainknak

Ez volna tehát az intézményes megoldás a diákkérdésnek. Olyan épületet kell venni tehát a zsidó diákság szá-

mára, amelyben el tudná helyezni Menzáját, diákothont tudna létesíteni diákjainak, akik nem tudják horribilis házbéreiket fizetni. Kulturintézményre bővíthetne ez a ház, mely az intellektuális fejlődés lehetőségét éppen úgy megoldaná, mint a diákság gazdasági nyomorát. Öt év alatt 2 és fél millió lejt adott össze Erdélyi zsidó társadalmi, hogy a diákok ebéd-vacsora kosztját biztosítani tudja. Két millió lejből pedig olyan épületet vehetne a Menza, amelynek jövedelmei minimálisra redukálnák a további társadalmi akciók szükségességét. Ennek a háznak a jövedelmei elsősorban megoldanák a házbérekérdést, mely évi 180 ezer lejjel terheli a Menza évi költségvetését.

A praktikus, okos észhez apellál a Diákségélyző

Ezt tárja fel az Erdélyi Zsidó Diákségélyző könyvecskéje. Ennek a könyvnek el kell jutnia mindenüvé, ahol zsidók élnek ebben az országban, ahol zsidó szülők egyetemi tanulmányaik között nyomorgó fiaik jövőjéért aggodnak. Csak okos belátás és a jövő generáció szeretete kell és Erdélyi zsidósága meg fogja oldani a diákkérdést, mely olyan régen vár megoldásra és olyan sok fiatallembert szabadtana meg az egyetemi évek kínzó gondjaitól.

(—lay)

Az angol kormány és a palesztinai kormányzó egyidőben tárgyal az országfejlesztő tervekről

London, április 27. A Sir John Hope Simpson által kidolgozott országfejlesztő tervek megvitatása szerdán kezdődött egyidőben Londonban és Jeruzsálemben. Mialatt Londonban a tanácskozáson résztvesznek a Jewish Agency kiküldöttei és egy miniszterközi bizottság, amelynek tagjai: a Gyarmatügyi Hivatal egyik tagja, a Kincstári Hivatal képviselője és Skócia ország lord-ügyvédje, addig a párhuzamos ülések Jeruzsálemben a kormányzó és az arabok képviselői folytatják a megbeszéléseket.

Mindkét tanácskozáson egyelőre csak az országfejlesztő tervek általános problémái kerülnek megvitatás alá,

míg az országfejlesztési alapok kérdéseit csak akkor tárgyalják, ha az alsóház megszavazta a szükséges pénzeszközöket.

Politikai körökben azt hitték, hogy még kedden, április 21-én az alsóház délutáni ülésén amikor letárgyalták az 1926-os palesztinai és keletafrikai kölcsönről szóló törvények függelékét, hogy akkor szóba kerül a palesztinai országfejlesztő kölcsön ügye is. Azonban a Kincstári Hivatal parlamenti képviselője, Pethick Lawrence kijelentette, hogy ezzel a törvénnyel kapcsolatban csak Tranganyika számára kérnek kölcsönt, a palesztinai kölcsön ügyét külön fogják tárgyalni.

A régi prágai temető halottasházában rendezték be a zsidó muzeumot,

melyben sárga papíru, ősi héber fóliások, kézzel írott régi történetek, sokszázéves ötvösmunkák vannak felhalmozva

Látogatás a prágai zsidó muzeumban

Prága, április 27. A régi prágai zsidó-temető végében alacsony, keskeny épület-tömb emelkedik. Valamikor a temető halottasháza volt. Most itt rendezték be a prágai zsidó muzeumot. Ez a muzeum nem ragyog a fénytől, az értékes régiségek s a tradíció halás maradványaitól. A muzeum más képet mutat.

Egy zsidó muzeum létesítése nehéz feladat. Legyen az illető a terv gondolatától bármennyire is elragadtatva, legyen a legjobb szakember és a legnagyobb mecenás, minden bizonyonnyal egy percre vissza fog riadni. Vagy a muzeum kényszerű kolosszussá nő, megfoghatatlan, mint a zsidóság ezer és ezer szilánkjai-ban, avagy ami nagyon valószínű, a terv sose valósul meg. Miért? Mert soha és

sehol sem volt az élő viszonya a tegnap és tegnapelőtt tárgyaihoz olyan erős és aktuális, vagy jobb, mint éppen a zsidóknál.

Kevés tárgy látható a prágai zsidó muzeumban, a legrégebb zsidó községek egyikének muzeumban. Szegényes, kicsiny, majdnem kopottak a szobácskák, amelyekben Lieben professzor nagy buzgalommal és kevés pénzzel gyűjtötte össze a zsidó tradíció maradvékait.

Az első helyiség vitrinjeiben okmányok vannak kifüggesztve. Így például az az első engedményezés, amikor első ízben kapott zsidó engedélyt gyógyszer-tár alakítására.

A Jeteles családnak volt meg ez a ritka privilégiuma. Ebből a családból

INGYENTÜZIFÁT

még nem kaphat, ellenben 65 lejért házhoz szállít Önnek egy mázsa aprított tiszta búkkhasáb tüzfát a

FISCHER-FATELEP

TELEFON 1300

Strada Enescu 15 (Gyufagyár u.)

származott a prágai egyetem első zsidó orvosa is. Hosszu s ellenőrizhetetlen történetek sorakoznak fel azon akadályok során, amelyek 1770-ben az első zsidó orvos promócióját előzték meg.

E gyógyszerár alapítására II. József és Leopoldus Comes Colowrat adott engedélyt. Ugyanebben az időben Baselen megjelent a matematika és geometria héber-latin, tankönyve, amelyet Avrohom ben Rebbechiu Hasver szerkesztett. A mű egyik példánya most a muzeumban áll. A nagy rabbi Besalel Löwnek, a prágai legendák híres alakjának hagyatékából is két könyv került a prágai zsidó muzeumba; egy bölcsészeti értekezés és kommentár Raschihoz. Mindkettő hébernyelvű. A Gersonida híres prágai zsidó nyomdacsalád készítménye. Ez a család 1512 körül élt Prágában. A legérdekesebb darab Meghilla Esther gyűjteményéből való, Esther királynő és Haman története, aki a zsidókat meg akarta semmisíteni. A könyvet Frack híres metsző készítette. Miután azonban a rituális előírás szerint a történeteket nem lehetett kinyomni, először Frack metszeteit nyomták ki, majd pedig hírhedt len türellemmel betűről-betűre írták egymás mellé a történeteket a nyitmaradt helyen. Kulturtörténelmi szempontból érdekes az 1613-ból való Machsor-féle imakönyv, amelynek címlapján a régi prágai városi címer szerepel.

A produktíválás első kísérletei

Azon fáradozás, hogy a zsidókat a kereskedelem teréről ismét az iparra és mezőgazdaságra szoktassák, a prágai zsidóság körében is nagy volt. A zsidó alap felosztása után azonban a legtöbb akció eredménytelenül járt. A zsidók tovább kereskedtek. Amellett voltak bőven zsidó iparosok is.

A zsidó szabók és cipészek külön céhekben szervezkedtek. A régi gettóban körülbelül 10.000 zsidó lakott, akkori viszonyok szerint meglehetősen nagy szám. Miután a zsidókban nagy volt a specializálásra való hajlamosság és mert mind-egyik lehetőleg verseny nélkül akarta megszerezni mindennapi kenyerét, az ipar terén is specializálás kerekedett felül, amely tulajdonképpen groteszkül hatott.

Voltak külön sátoreszkítők, speciális zsinóreszavarók és amellet a legkülönbözőbb és legspeciálisabb rétegekben osztályozódtak a zsidó iparosok. A prágai gettóban még dobozkészítők is voltak. A prágai zsidó muzeumban főleg hétágu és Chanuka-gyertyatartók, fűszerdobozok és más rézkészítmények állanak, a régi gettó iparának idejéből.

A gettó szegény volt. A rézgyertyatartót a gettóban rendkívül komoly érték tárgynak tartották. Vannak a prágai zsidó muzeumban agyagból készített olajhajócskák is, amelyeket valamikor a Makkabeafölkelés emlékére gyűjtöttek meg. Naiv, ügyetlenül készült tárgyak ezek, mintha gyermek készítette volna azokat. Az új-jak tudtak irni, de anyagot gyurni nem tudtak. Egy csomó tóra látható még a muzeumban. Olyanok, mint a babák. A régi zsidók, akár csak a gyermekek, tarka ruhákba öltöztették a törát és ezüstcsatokkal, koronával és más csillogó fémekkel díszítették azokat. A tarka himzések elsárgultak, színük elveszett.

Ez a régi prágai gettó egyetlen kis muzeuma. Ennyi maradt meg a legendákkal teli multból...

„OLLA”
GUM...?

a világmarka
megóvja Önt
a nemibelegyek-től.

Antisz

H
Z

A má
a falv

Bucures

Uj Kelet tény, hogy hosszabbított párti kormányt, hogy tén a jobb tok fognak aggodalom teljesen a szélsőjobbó cuzisták az kívül élénk fejtettek kiült is nek a tömegnek hódítaniok. gyökeret ve cuzista szer nem lett vol választatása

Cuz

Iorga korvid időn bé kénytelen kiük felhaszná mta szervezatumok tekin hódítva, megját és nemcsa esetleg a korjenek maguk antiszemita kezdték a legagitációba. K Bukovinában, bia és Mold fejtenek ki ctevékenységet. lapok kezdene telye vannak tási propagan

Az „Apara 19-ik számát szervezeteiket, vesztgessenek dolgozzanak a azt a választá A. C. Cuz, a nacionalizmus propaganda f ahol mi sem h a hiszékeny t nyomorúság ö között keresen a zsidókat tesz selők korrupt adókért, a m áranak csökk ugyancsak gaz zsidókat ki fog javaikat kisajá nukat szét fog között.

A propagand ban és Beszaráb Máramarosban a titkos összejő amelyeket paras megtartani. Zah marosi cuzista az uralkodóhoz mal agitál a fa gyűjt a memora igen súlyos kife máramarosi cuzis mitanak, hogy i rasztoz előtt mal s ki fogják nélkül álló s való küzdő lakosság

Antiszemita rágalmak özöne és az ígéretek bőségszaruja

Hitler bravurját szeretné Cuza a köz- zelgő választásokon megismételni

Máramarosban, Bukovinában és Beszarábiában teljes erővel folyik az antiszemita választási propaganda

A máramarosmegyei antiszemita liga felségfolyamodványa a falvak felkelését igéri be

Bucuresti-Bukarest, április 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Közismert tény, hogy az uralkodó főleg azért hosszabbította meg a nemzeti parasztpárti kormány életét, mert attól tartott, hogy új választások kiírása esetén a jobb és baloldali szélsőséges pártok fognak előtérbe nyomulni. Ez az aggodalom a jelek szerint nem volt teljesen alaptalan, legalább is ami a szélsőjobb oldali szervezeteket illeti. A cuzisták az elmúlt esztendőben rendkívül élénk propaganda-tevékenységet fejtettek ki s kétségtelen, hogy sikerült is nekik, különösen Bukovinában a tömegeknek egy jelentős részét meghódítani. A régi királyságban is gyökeret vertek egyes megyékben a cuzista szervezetek, mert másképpen nem lett volna elképzelhető Cuza megválasztása Roman megyében.

Cuza Hitler babérajára vágyik

Iorga kormánya előreláthatólag rövid időn belül új választásokat lesz kénytelen kiírni. Ezt az alkalmat akarják felhasználni a romániai antiszemita szervezetek arra, hogy a mandátumok tekintélyes részét magukhoz hódítva, megismételjék Hitler bravurját és nemcsak a parlamentben, hanem esetleg a kormányzásban is helyet kérjenek maguknak. Érthető tehát ha az antiszemita szervezetek máris bekezdtek a legzabolatlanabb választási agitációba. Különösen Máramarosban, Bukovinában, valamint Beszarábia és Moldova északi megyéiben fejtenek ki cuzista ágensek hatalmas tevékenységet. Az antiszemita hetilapok kezdenek pontosan megjelenni s telve vannak uszító tartalmú választási propagandacikkkel.

Antiszemita rágalmak és az ígéretek bőségszaruja

Az „Apararea Națională” április 19-ik számában felhívja a cuzista szervezeteket, hogy egy pillanatot sem vesztessenek el s teljes erejükkel dolgozzanak azon, hogy learathassák azt a választási győzelmet, amelyet A. C. Cuza, az antiszemita integrális nacionalizmus vezére elvár tőlük. A propaganda főleg a falvakon folyik, ahol mi sem könnyebb, mint elhitetni a hiszékeny tömegekkel, hogy a mai nyomorúság okozói kizárólag a zsidók között keresendők. A cuzista ágensek a zsidókat teszik felelőssé a köztisztviselők korrupciójáért, a sulyos adókért, a mezőgazdasági termékek árának csökkenéséért. Ígéretekben ugyancsak gazdagok Cuza ágensei. A zsidókat ki fogják úzni az országból, javaikat kisajátítják, ingatlan vagyontuk szét fogják osztani a parasztok között.

Titkos összejövetelek Máramarosban

A propaganda-gyűlések Bukovinában és Beszarábiában egymást követik. Máramarosban a tradícióhoz híven a titkos összejövetelek rendszere dívik, amelyeket parasztok házaiban szoktak megtartani. Zaharia Manolache, a máramarosi cuzista szervezet elnöke egy az uralkodóhoz intézett memorandummal agitál a falvakon s aláírásokat gyűjt a memorandum számára, amely igen sulyos kifejezéseket tartalmaz. A máramarosi cuzisták nyilván arra számítanak, hogy imponálni fognak a parasztszerek előtt ezzel a memorandummal s ki fogják használni a munkanélkül álló s valóban sulyos nyomorral küzdő lakosság kétségbeesését. A me-

morandum többek között a következőket írja:

„Felség, a máramarosi nyomor hírért elvitték az ujságok a föld minden részére s ma az összes népek tudják, hogy a máramarosi román zablisztblől készült mamaligát eszik. De hagyjuk a multat s lássuk, mi a teendő. Még pedig a legrövidebb időn belül. Nincs elveszteni való idő. Minden elveszített perc egy lépést jelent a szakadék felé, amelyet a zsidók és a politikusok ástak számunkra. Az éhség nem ismer határt.”

„Isten nevében előre”

Ebből a néhány sorból kitűnik, hogy a cuzisták a máramarosi falvak felkelésével fenyegetik meg az uralkodót. A memorandum a továbbiakban a válság megoldása érdekében javasolja, hogy a parasztszerek adjanak három-

négy évi haladékat a bankokkal és az uzorásokkal szemben fennálló tartozásaik fizetésére, hogy vegyék revízió alá a kényszereladásokat. Meghatók a memorandum befejező sorai:

„Mi minden reményünket felségbe, valamint az antiszemita ligába helyezzük, amely a cuzista program alapján igyekezni fog a válságot megoldani.

Isten nevében előre.”

A cuzista propagandát mindenütt tanárok, tanítók és papok vezetik. Suceavában Carlan professzor, Hotin megyében Hutan tanár, Stroiojinet megyében pedig Iliut lelkész vezetik az antiszemita propagandát. Ugyanez a helyzet Észak-Beszarábiában, különösen pedig Soroca és Bált megyében, ahol csaknem az összes lelkész és tanítók antiszemita propaganda szolgálatában állanak.

Az új kormány hatályon kívül helyezi az uzorakamat-ellenes törvényt

Argetoianu pénzügyminiszter bejelenti a törvény abrogálását

Bucuresti-Bukarest, április 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviddel a parlamenti szesszió befejezése előtt hosszas és szenvedélyes viták után szavazta meg a parlament az uzorakamatellenes törvényt. Annakidején alkalmunk volt rámutatni arra, hogy ez a törvény csak nagyon kis mértékben fog hozzájárulni az uzorakamat letöréséhez, egyrészt mert mint minden törvény kijátszható, másrészt pedig mert a romániai hitelválság mint a gazdasági válság egyenes következménye, nem elminálható egy törvény segítségével. Különösképpen jogellenesnek tartottuk

azt, hogy a törvény visszaható hatállyal lépjen életbe.

Uglátszik, hogy a kamattörvény igen rövid életű lesz. Tegnap délelőtt a vidéki bankok szövetségének egy delegációja kereste fel Argetoianu pénzügyminisztert. A delegáció, amelynek tagjai Botez professzor és Lalu szenátorok, valamint Simionescu Râmnicéanu bankigazgatók voltak. Átnyújtotta a pénzügyminiszternek a vidéki bankok szövetségének kongresszusán az uzorakamattörvényvel kapcsolatosan megszavazott határozati javaslatot. A határozati javaslat oda konkludál, hogy a

kamatellenes törvény csak kellemetlenségeket okozott, anélkül, hogy valamit segítenet volna a pénzügyi helyzetén. Éppen ezért kéri a kormányt, hogy tegye meg az intézkedéseket a helyzet megjavítása érdekében.

Argetoianu pénzügyminiszter azt válaszolta a delegációnak, hogy a kamatellenes törvény az ő információi szerint alkalmazhatatlan. Éppen ezért az új parlament egyebek között arra is hivatott lesz, hogy lényegében módosítsa a kamattörvényt, esetleg teljesen hatályon kívül helyezze azt.

Megszökött diákok romantikus rabló- kalandja a brassói országúton

A fegyvertelen soffőr hamarosan elbánt a két banditajelölttel, akik töredelmes vallomást tettek

Bucuresti-Bukarest, április 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A brassó-predeali országúton tegnap délelőtt érdekes rabló-támadás történt. A brassói piacon két diák szombaton délelőtt megállapodott egy Balogh nevű soffőrrel abban, hogy 500 lejért elviszi őket Ploestibe. A két diák fel is szállott az autóba és a taxi zavartalanul érkezett el a tömösi szorosig. Itt különös dolog történt. Az egyik, Pila nevű diák revolvert rántott és azt a soffőrt sebezte, pénzt követelt ettől. A soffőr azonban nem vesztette el lélek-

jelenlétét a fiatal rablókkal szemben, hanem leállítva az autót, dulakodni kezdett a diákkal. Ez erre a soffőrre lött, aki megsebesült. A nagy testi erővel rendelkező Balogh azonban most sem adta meg magát, hanem rátámadt a diákokra, akik ekkor kiugrottak az autóból és elmenekültek.

Balogh a menekülők után rohant és sikerült utólréni egyik támadóját, Tudor Ioant, aki szintén revolverrel volt felszerelve. Balogh maga alá gyűrte a kezdő rablólovagot, elvette tőle revolverét és

begyömöszölte az autóba, magával vitte a hóst Predealba, ahol a csendőrségnél beszoaláltatta. A csendőrségnél azonnal letartóztatták Tudort és első segélyben részesítették a vérző soffőrt. A menekülő Pila után csendőrségre küldték, melynek rövid idő alatt sikerült is utólréni a tehetségtelen banditajelöltet. A diákok bevallották, hogy egy héttel ezelőtt megszöktek a bukaresti Gheorghe Lazar fiugimnáziumból és azóta Erdélyben csatangolnak. Brassóban elfogyott a pénzük és abban a hiszemben, hogy Balogh nagyobb összeget visz magával, ki akarták fosztani. A diákokat átszállítják a brassói ügyészséghez.

Alkalmi vétel folytán

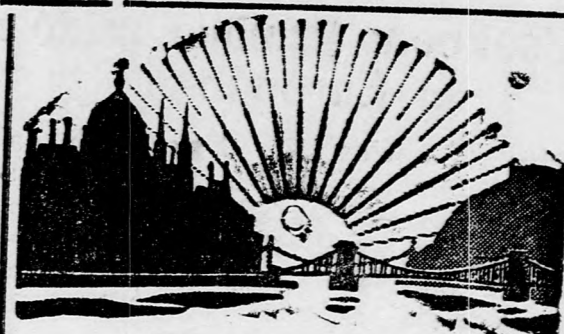
nagy tétel olcsó szövet

érkezett az

A. B. C. textiláruházban

CLUJ, Strada General Neculcea (volt Korniss-ucca) 1. szám

Bejárat a Kapu alatt

Budapesti Nemzetközi Vásár

1931 MAJUS 9-18

Nyugat és Kelet árucseréjének hatalmas piaca

2000 gyáripari szakma, a mezőgazdasági exportáru és a kézműipar termékeinek felvonulásával. Nemzeti pavilonok a külföldi ipar számára.

50 százalékos utazási kedvezmény Romániában a visszautazásnál Magyarországon úgy az oda, mint a visszautazásnál.

Vizummentes határátlépés!

Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható:

Budapestben,

a vásárirodánál, V. Alkotmány ucca 8. Clujban: az EUROPA (Sardev) megbízottjánál dr. Iuliu Mezey, Piata Unirii és a Cie Int. de Wagons Lits cluji fiókjánál, Piata Unirii 18. és az „Europa” II, „Hermes”-nél Birou de Voiaj si Casa de Schimb Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 13. Ezenkívül Nagy-Románia összes nagyobb városában, ahol e két utazási iroda fiókja, vagy a vásár közvetlen tb. képvisellete működik.

TÜZIFÁT

at, ellenben 65 lejért nek egy mázsa aprikkhasáb tűzifát a

R-FATELEP

ON 1300

15 (Gyufagyár u.)

ai egyetem első zsidó ellenőrizhetetlen török fel azon akadályok 70-ben az első zsidó elözték meg.

alapítására II. József Colowrat adott engedélyt az időben Baselban matematika és geometria tve, amelyet Avrohom ver szerkesztett. A műt a muzeumban áll. lel Löwnek, a prágai jának hagyatékából is prágai zsidó muzeumi értekezés és kom-Mindkettő hébernyel-hires prágai zsidó tménye. Ez a család ágában. A legérdekese Esther gyűjtemé-királynő és Haman sidókat meg akarta vet Frack híres rész-Miután azonban a erint a történetkéket ni. először Frack rész-ki, majd pedig híhetét ról-betűre írták egy-tekét a nyitvamaradt elmi szempontból ér-ló Machsor-féle ima-lapján a régi prágai l.

iválás első kísérletei

hogy a zsidókat a ismét az iparra és ktassák, a prágai nagy volt. A zsidó n azonban a legtöbb ül járt. A zsidók Amellett voltak bö-

ipészek külön céhek régi gettóban körülakott, akkori viszotösen nagy szám-nagy volt a speciali-osság és mert mind-ny nélkül akarta n napi kenyérét, az izálás kerekedett fe-nképpen groteszkül

rkészítők, speciális mellett a legkülönbö-abb rétegekben ország-iparosok. A prágai készítő is voltak umban főleg hétágu artók, fűszerdobozok vek állanak, a régi ól.

olt. A rézgyertya-dkivül komoly érték annak a prágai zsidó készített olajhajócs-amikor a Makkabea-ujtottak meg. Naiv, rgyak ezek, mintha plna azokat. Az u-nyagot gyurni nem óra látható még a mint a babák. A a gyermekek, tarka tórát és ezüstcsat-más csillogó fémek. A tarka himzések veszett.

gettó egyetlen kis dt meg a legendák-

a vitéz márká megóvja Ont a nemi betegségek-től.

Csaknem tízmillió zsidó él Európában

Berlin, április 27. Egy Berlinben megjelenő zsidó statisztikai folyóirat igen érdekes adatokat közöl az európai zsidóság számáról. Eszerint 1930 elején az Európában lakó zsidók száma kilenc millió 784 ezer lélekre tehető és az egyes országok szerint a következőképpen oszlik meg:

Lengyelország: 3 millió 125 ezer.
Sovjet-Oroszország európai része: 2 millió 970 ezer.
Románia: körülbelül 800 ezer.
Németország: 585 ezer.
Magyarország: 473 ezer.
Csehszlovákia: 380 ezer.
Anglia és Írország: 300 ezer.
Ausztria: 220 ezer.
Litvánia: 167 ezer.
Franciaország: 160 ezer.
Hollandia: 120 ezer.

Lettország 96 ezer, Görögország 73 ezer, Jugoszlávia 67 ezer, európai Törökország 50 ezer, Bulgária 50 ezer, Belgium 45 ezer, Olaszország 45 ezer, Svájc 18 ezer, Danzig 9000, Svédország 6000, Dánia 5500, Észtország 5000, Saar-vidék 4500, Spanyolország 3000, Portugália 2500, Finnország 1800, Luxemburg 1750, Norvégia 1450.

A cikk szerzője I. Korálnik kimutatja, hogy Magyarországon a zsidóság száma 1930-ban ugyanannyit mutatott fel, mint 1920-ban. Ennek oka részint a kitérésekben, részint pedig a természetes szaporodás elmaradásában keresendő. A kitérések száma az utóbbi időben mindenesetre megcsappant. Amíg 1919—1920 években 8766 egyén tért ki, addig 1921 és 1928 között csak 1700 volt a kitérték száma. Ugyancsak változatlan maradt az ausztriai zsidóság száma is, míg Csehszlovákiai zsidósága 1921 óta kerek 26 ezer lélekkel szaporodott. Skandináv országok zsidó lakossága állandó visszaesést mutat fel. Lengyelország zsidósága 1921-től 1930-ig 509 ezer lélekkel szaporodott. Körülbelül 255 ezerre tehető az elmúlt tíz esztendőben emigráló zsidó lelkek száma. A romániai zsidóság természetes szaporodása az elmúlt tíz esztendőben 110 ezer főre tehető, ezzel szemben mintegy 60 ezer zsidó lélek hagyta el az országot.

Bomba robbant egy varseillei munkásszállóban. Párizsból jelentik: Varseilles külső városrészében egy munkásszálló kapujában bomba robbant, amely senkit sem sebesített meg, de az épületben kárt okozott. A detonáció kilométerekre elhangzott. Azt hiszik, hogy a bombát a szálló valamelyik régi lakója bosszúból helyezte el az épületben, hogy a tulajdonosnak kellemetlenséget okozzon.

Olcsó népszerű regények:

Crocker: Családi hasonlatosság	40
Ohnet: A Croix-Mort grófnő	40
Courths Mahler: A látszat csal	40
Courths Mahler: Lind Dora titka	
Courths Mahler: Az igazi asszony (Milliók Könyve kiadása)	28
Oppenheim: Kalandorok és Milliárdosok (Milliók Könyve kiadása)	25
Dell: A Fekete lovag (Milliók Könyve kiadása)	80
Rudolf Stratz: Régi regény (Milliók Könyve kiadása)	28
Georg Fröschel: Soha ilyen nászutazást (Milliók Könyve kiadása)	28
Peter Bolt: Asszony nélküli város (Milliók Könyve kiadása)	28
Mathers Helén: Győzelmes vénusz (Milliók Könyve kiadása)	25
Hornung: Az új herceg (Milliók Könyve kiadása)	25

OLCSÓ PETŐFI KÖTETEK
Borus szerelem gyöngyei
Felhők és fellegek
A forradalom viharában
A boldogság révében
Az Apostol
János vitéz
Küzdelmes évek

Kötetenként 20 lej.

Kapható:

az UJ KELET

könyvosztályában utánvételt, vagy az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett.

Engedélyezik a május elseji tüntetéseket, de megakadályozzák a rendzavarásokat

Tilos vörös zászlókkal és kommunista jelvényekkel felvonulni. Elkobozták a „Desteptarea” című bukaresti kommunista hetilapot

Bucuresti-Bukarest, április 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A belügyminisztériumban Cădere belügyi alminiszter elnökletével tárgyalások folytak a május elsejére várható esetleges rendzavarások elkerülésére. Az értekezlet határozata szerint a munkások megünnepelhetik május elsejét, de a szigorú rend biztosítására megfelelő intézkedéseket fog tenni. A békes jellegű munkástüntetéseket engedélyezik, de tilos a vörös lobogók és

kommunista jelvények használata. A kormány erélyes rendszabályok életbeléptetését határozta a zavargók ellen, annál is inkább, mert tudvalevő, hogy május elsejére a moszkvai internacionálé tömegtüntetéseket rendelt el. A belügyminisztérium rendelkezéseire elkobozták a „Desteptarea” című bukaresti kommunista orgánomot, mely május elsejével kapcsolatban uszító tartalmú cikkeket közölt.

Tömegesen vándorolnak vissza a krimi telepések

Teljes csőd előtt áll a krimi kolonizáció

Berlin, április 27. Moszkvából érkező jelentések szerint az Ukrajnában letelepített zsidó kolonisták husz százaléka alkalmatlannak bizonyult az ottani munkára, úgy, hogy vissza kellett őket küldeni otthonukba. Hir szerint a hibát a zsidó letelepítésre kijelölt bizottság, a KOMZET követte el akkor, amikor a telepések kiválasztásánál nem járt el kellő körültekintéssel. Szemére vetik a KOMZET-nek a krimi település körüli tevékenységét is. A bizottság nem gondoskodott olyan barakok építéséről, amelyeknek már az elmúlt évben készen kellett volna állniuk. Megígérték, hogy az új telepéseket a vasut-

állomástól tehetautók fogják rendelkezési helyükre vinni a magukkal hozott felszereléssel együtt. Amikor azonban a telepések megérkeztek, nyoma sem volt az autóknak. Emiatt a zsidó kivándorló transzportok a legsúlyosabb strapának vannak kitéve, elgyöngülnek és minthogy az élelmezést is hasonló hanyagsággal irányítják, ezek a telepítések lassanként csődöt mondanak.

A krimi telepések 15 százaléka az első napokban megbetegedett és teljesen alkalmatlanná vált a kolonizálásra. Vissza kellett őket küldeni. A többiek orvosi kezelés alá kerültek. A kolonisták gyermekei számára napközi otthont szerveztek.

Veszedelemes betörőket és egy zsebtolvajt tartóztatott le a kolozsvári rendőrség

Cluj-Kolozsvár, április 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség vasárnap működésének három letartóztatás lett az eredménye. A sorozatos betörések tettesének egymásrakövetkező leleplezése után kis szünet állott be a büntettekben, de még így is egész sereg betörés van a rendőrség aktái között felderítetlenül. Vasárnap este az állomási rendőrség két ismert betörőt fedezett fel a vonatra váró közönség között. A két betörő, Aradi Ferenc és Farkas Gyula, régi ismerősei a kolozsvári rendőrségnek és mindketten csak az utóbbi hónapokban kerültek ki az ügyesség fogházából.

Amikor a két betörő észrevette, hogy a rendőrség emberei figyelik őket, igyekeztek elmenekülni a helyszínről. Farkas Gyulának sikerült is megszöknie

és gyors futással a vasuti sinek mellett próbált elmenekülni üldözői elől. Bárdi detektív futott a menekülő betörő után, akit utólért és letartóztatott. A két betörőt az ügyességhez szállították át.

Hétfőn délelőtt a tyukpiacon történt újabb letartóztatás. Az egyik vásárlásait végző asszony észrevette, hogy a mellette álló férfi kötényének zsebéből akar négy száz lejt kiemelni. Az asszony azonnal rendőrt kiáltott és menekülni akaró férfit azonnal letartóztatták. Kiderült, hogy Mácsay István ismert zsebmetszővel azonos, aki egy híres zsebmetsző dinasztia legfiatalabb tagja és nemrég szabadult a javítóintézetből. Mácsayt letartóztatták.

A köztársasági spanyol kormányának nincs szándékában feladni Spanyol-Marokkót

A kormány nem tűr kommunista szervezkedést. Zamorra Barcelonában tárgyal a katalánokkal

Barcelona, április 27. Alcalá Zamorra spanyol miniszterelnök ma délután 10 óra 20 perckor a katalán fővárosba érkezett, ahol Macia ezredes fogadta. A pályaudvar előtt és a főbb utvonalakon, ahol nyitott kocsijuk elhaladt, tizezrek állottak sorfalat a zászlódiszes uccákon s lelkesen éljeneztek Zamorrát és Maciát. A spanyol miniszterelnök résztvett azon az ünnepségen, amelyen a barcelonai királyi palotát Barcelona városnak kulturális célok szolgálatára átadták. Zamorra és Macia később a főkörmányzó palota erkélyéről beszédeket intéztek a sokezer nyi hallgatóságához. A palotához érkezésükkor egy incidens is előfordult. A tömeg alaposan elvert egy német származású munkanélkülit, akitől azt hitték, hogy merénylő szándékkal nyul a zsebébe, holott csak zsebtolvaj elől akarta megvédeni néhány pezétát tartalmazó pénztárcáját.

A rendőrök kiszabadították s mivel megállapítást nyert, hogy nincs fegyver nála, szabadon engedték. Egyébként Barcelonában megkezdődtek és tovább folynak Zamorra spanyol miniszterelnök tárgyalásai a katalán vezetőpolitikussal Katalónia különállásának, illetve önkormányzatának kérdéséről.

Zamorra a katalán tisztekhez intézett beszédében hangoztatta a tisztek köztársaság-hűségének szükségességét. Madrid, április 27. Leroux külügyminiszter a sajtó munkatársai előtt tett nyilatkozatában hangoztatta, hogy a köztársasági spanyol kormányának nincsen szándékában Spanyol-Marokkó feladása. A kormány ellenkezőleg azon lesz, hogy ezt a tartományt még szorosabban Spanyolországhoz fűzze. Ennek érdekében megfontolás tárgyává fogják tenni a Gibraltári szoros alatti vasuti alagut építését is.

HECHT KALAPÜZEM

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand (a nagy hid mellett). Fiók: Dej, Calea Traian 9. szám. Engros osztály felhagyása miatt a felhalmozódott raktárkészletét

Elárulja gyári áron női kalapokat és kellékeket

Férfi és női kalapok formálása, festése és tisztítása szakszertűen és jutányosan eszközölköznek.

Barcelonában örömmel fogadták Zamorra spanyol miniszterelnök azon kijelentését, hogy kormánya meg fogja adni a katalánoknak, ami a katalánoké. Ebből arra következtettek, hogy a spanyol kormány nem fog mereven elzárkózni a katalán különállás megvalósítása előtt.

Madrid, április 27. Ramon Perez de Ayala hadügyminiszter felfüggesztette a katonai akadémiák felvételi vizsgáit. A tulmagas tiszti létszámra való tekintettel rendeletet adott ki arra nézve is, hogy a tábornokok és a tisztek saját kérésükre nyugállományba és tartalékba helyezhetők teljes nyugdíjjal.

Maura, a köztársasági kormány belügyminisztere kijelentette, hogy a kormány nem fog tűrni kommunista sejt-szervezést és propagandát Spanyolországban.

Ihász Aladár növendékeinek vizsgálja. Szombaton késő este mutatkoztak be Ihász Aladár, a Magyar Színház operett rendezőjének növendékei, szép számú közönség előtt. A fiatalok közül főleg a férfiak érdemelnek különösebb figyelmet: Köröndi Lázár, Ihász András és Breier Imre. A leányok közül Boór Jolán emelkedik ki drámai képességével. A többiek is ügyeskedtek, azonban nagy nyereséget nem várhat tőlük az erdélyi magyar színészet.

A török választások eredménye. Ankorából jelentik: Az egész országban a választások a legnagyobb rendben zajlottak le. A választások eredményét már összegezték és ennek alapján a következő hivatalos jelentést adták ki: A 317 mandátum közül 288-at a néppárt, vagyis az eddigi kormányt szerzett meg. A fennmaradó 30 mandátum közül 23 a független, vagyis az ellenzéki pártok jutott.

OLCSÓ

Gyermek-kocsik, biciklik, játékok!
Schuster Emilnél — Cluj

?

Minden kérdésre feleletet ad a

A GÉNIUS KIS LEXIKONA (1931)

Teljes idegen szavak szótára, sport, filozófia, jog, közgazdaság, technika, stb minden szaváról felvilágosít
40.000 cikk, 800 kép, 64 műmelléklet
mert az eddigi 500 lejes bolti ár helyett

ára fűzve 200 lej, kötve 240—ej!

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Az utóbb az élesdi

Az m

Kovács mert ne

Oradea-Nagy Uj Kelet tudósítók kihallgatás jelezte és a szállították a fogházába. Kovács András nizmussal valló gyilkos, Kovács hencseve mondt és környékbeli még megölni.

Román vagy akar ő

A tettesekre se is, hogy még se vettek el, amekövettek el. Emost az élesdi napon belül ezelderítik. Élesen az elvetemült teott, hatalmas csendőrség épülkosságot meg akas és cinkosait. Életartóztatás el hogy Kovács An kosságot, mert látták Herz hébzsebkését.

Mint már meggyilkosságáról, után, Kovács Adomása volt. A tóztatta le az őcsétlen szülőt érte,

Kovácsné a főtában meghaltgyőződött róla többé, a pa

A szerencsétlen den általános ré

Secureanu na egyébként ma n lapoknak.

Régi, tud hogy a nagy bóguk és hanyagsgok kezei közé. tam ezt a kértóla, hogy ez a pitás a gyakorla Kovács András a megállapítás, m mőségük és előr a rendőrség kez

Kovács Andránagánál tartó amely annál t hett, mert Hertznek

A zsebkés ugya selt és egymagá volna Kovács A Bereczky, az eg magánál hordt hozta Hertz a Szilágyinak, Szil az órát és Kleiséghez.

Ami Ková legelvetemültebb ritkábban előf sebb fajtaból. A benne és hanyav áldozatairól.

Az utóbbi évek legelvetemültebb gonosztevője Kovács András, az élesdi tömeggyilkos

Az élesdi gyilkos anyja bánatában meghalt, apja felakasztotta magát

Secureanu vezetőügyész nyilatkozatában a gyilkosok legjellegzetesebb típusának rajzolja meg a Hertz házaspár és Terebesi gyilkosát. További gyilkosságok hosszú sorát akarták elkövetni még a gyilkos és cinkosai

Kovács: „Akkor is ölnék, ha Romániában halálbüntetés volna, mert nekem ölnöm kell...”

Oradea-Nagyvárad, április 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az élesdi gyilkosok kihallgatása Élesden már befejeződött és a tetteseket vasraverve átszállították a nagyváradai ügyészség fogházába. Kihallgatásuk alkalmával Kovács András és társai borzalmas cinizmussal vallottak rémtetteikről. A gyilkos, Kovács András valóságosan henegeve mondta el, hogy több élesdi és környékbeli zsidó kereskedőt akart még megölni.

Román vagy magyar embert nem akar ölni, csak zsidót.

A tettesekre egyébként bebizonyult az is, hogy még sok rablást és lopást követtek el, amelyeket cinkostársakkal követtek el. E cinkosok után nyomoz most az élesdi csendőrség és néhány napon belül ezeket a bűntetteket is felderítik. Élesden a két nap alatt, míg az elvetemült tettesek kihallgatása tartott, hatalmas tömeg vette körül a csendőrség épületét és a felizgatott lakosság meg akarta lincselni a gyilkost és cinkosait. Élesden egyébként már a letartóztatás előtt suttogtak arról, hogy Kovács András követte el a gyilkosságot, mert Kovácsnál többen is látták Herz héber betűkkel díszített zsebkését.

Mint már megírtuk, Kovács András gyilkosságáról, azoknak elkövetése után, Kovács András szüleinek is tudomása volt. A csendőrség nem tartóztatta le az öregeket. A két szerencsétlen szülőt hétfőn tragikus sors érte.

Kovácsné a fia miatt érzett bánatában meghalt. Apja, mikor meggyőződött róla, hogy felesége nincs többé, a padláson felakasztotta magát.

A szerencsétlen emberek iránt Élesden általános részvét nyilvánul meg.

Secureanu vezetőügyész a gyilkosokról

Secureanu nagyváradai vezetőügyész egyébként ma nyilatkozatot adott a lapoknak.

— Régi, tudományos megállapítás, hogy a nagy bűnösöket gondatlanságuk és hanyagságuk kergeti a hatóságok kezei közé. Évek óta tanulmányoztam ezt a kérdést és meggyőződtem róla, hogy ez a tudományos megállapítás a gyakorlatban teljesen helytálló. Kovács Andrásra és társaira is áll ez a megállapítás, mert őket is a könnyelműségük és előre nemlátásuk hajszolta a rendőrség kezeibe.

Kovács András például állandóan magánál tartotta Hertz zsebkését, amely annál is inkább feltűnő lehetett, mert ilyen zsebkése csak Hertznek volt a faluban.

A zsebkés ugyanis héber feliratot viselt és egymagában ez is elegendő lett volna Kovács András letartóztatására. Bereczky, az egyik cinkos, állandóan magánál hordta, majd forgalomba hozta Hertz aranyóráját. Bereczky Szilágyinak, Szilágyi Kleinnak adta át az órát és Kleintől került a rendőrséghez.

— Ami Kovácsot illeti: egyike a legelvetemültebb gyilkosoknak, a legritkábban előforduló és legjellegzetesebb fajtából. Állati kegyetlenség van benne és hányaveti dicsekvéssel beszél áldozatairól.

Nem irtózik a vértől, sőt a vérlátása örömet okoz számára. Beszélő az eleme és nincs is más jelző tulajdonsága, mint a beszélő.

Röhög, amikor áldozatairól hall beszélni és ő maga mondja el, hogy úgy a Hertz házaspár, mint Terebesi felboncolásánál jelen akart lenni. Megkérdezték tőle, nem-e bánta meg tettét, mire kijelentette, hogy sőt ellenkezőleg, még több gyilkosságot akart elkövetni. Mikor azt a kérdést vettem fel neki, mi történne, ha Romániában halálos ítélet volna, kijelentette, hogy

még ebben az esetben is gyilkolna, mert neki gyilkolnia kell.

A legmélyebb erkölcsi fertő

— Az ösztönös bűnözőknek legtökéletesebb típusa Kovács — folytatta érdekes nyilatkozatát a vezetőügyész.

Hátranyomott koponyájával, bennülő szemével és vastag ajkával a félelem érzését kelti és hatalmas testi ereje is borzalmassá teszi jellemét.

A legmélyebb erkölcsi fertőben él ez az ember. A zsidó nagykereskedők hosszú sorát akarta meggyilkolni, azért, mert feltételezte, hogy pénzükhöz van.

18 millió 22 ezer 962 lakosa van Romániának

Közzétették a népszámlálás végleges eredményét. Bukarestnek 632 ezer lakosa van

Bucuresti-Bukarest, április 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A munkaügyi minisztérium statisztikai hivatala most tette közzé az 1930 decemberében lezajlott népszámlálás végeredményét. Eszerint Romániában az elmúlt év december 29-én 18 millió 22 ezer 962 lakosa volt. Ez a szám általában megfelel a várakozásnak

és azt mutatja, hogy a népszámlálást meglehetősen körültekintéssel hajtották végre.

Nagy meglepetést kelt, hogy a kimutatás szerint Bukarestnek mindössze 632 ezer lakója van. A főváros lakosságát megközelítőleg egymillióra szokták becsülni, a Goga-féle népszámlálás azonban lig 450

A Vendéglősök Országos Szövetségével létesített megállapodás szerint

Egy pohár sör 8 Lei

Neki nincs pénze, a kereskedőknek van, következőképpen meg kell gyilkolni őket, hogy a pénzükhöz jusson.

Eddig tart Secureanu vezetőügyész nyilatkozata. A vezetőügyész egyébként kijelentette, miszerint még nincs hivatalos értesítése arról, hogy Kovács szülei meghaltak. Hangsúlyozta, hogy már az első percben részvétet érzett a szülők iránt, akik derék, becsületes embereknek látszanak. A nyomozás Kovácsnak és társainak letartóztatásával még nem áll meg, mert most azokat a cinkosokat keresik, akikkel többi bűncselekményeit elkövezték.

Az ügyészség attól tart, hogy Kovácsnak szabadlábban lévő cinkosai társai nélkül is folytatják a gyilkosságok sorozatát

és ezért a legszélesebb körű nyomozást vezették be annak megállapítására, hogy kikkel érintkeztek Kovács és társai a legsűrűbben a községben.

Megkezdték Aradi Viktor és 36 társa kommunista monstre perének tárgyalását

Háromszáz oldalas vádirat és 77 tanu. Előreláthatólag két hétig is eltart a tárgyalás

Bucuresti-Bukarest, április 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti hadbírósg előtt ma délelőtt 9 órakor vette kezdetét a kommunista szervezkedés monstre bünperének tárgyalása. Emlékezetes, hogy néhány hónappal ezelőtt a sziguranca tömeges letartóztatásokat eszközölt az egész ország területén, azzal gyanúsítva meg a letartóztatottakat, hogy kommunista ösz-

szeszkülvést készítettek elő. Több, mint kétszáz letartóztatás történt, ezek közül azonban ötvenhetet tartottak őrizetben és ebből is csak harmincheten képezik a ma kezdődő monstre bünper vádlottait. A hadbírósg elnöke Papan-dache tábornok, a vádat Turbatu ezredes képviseli. A vádlottak között szerepelnek Varzaru őrnagy, Andrei lelkész, Auszländer Cecil, Aradi Viktor

Bergner Imre és mások.

A háromszáz oldalra terjedő vádirat felolvasásával vette kezdetét a ma délelőtti tárgyalás, amelynek kiemetele elé óriási érdeklődéssel tekintenek országsszerte. A vád 17, a védelem 60 tanut idézett be és így a tárgyalás előreláthatólag egy-két hétig is el fog tartani.

Japán, a boldog ország, ahol nem ismerik a gazdasági válságot és ahol a zsidók csak annyira idegenek, mint a többi európaiak

Newyork, április 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A newyorki „Der Tog” című jiddis napilap igen érdekes beszélgetést közöl a japán mikadó testvérével, Takamatsu herceggel, aki feleségével együtt néhány nap óta Newyorkban tartózkodik. Takamatsu herceg a Japánban élő zsidók helyzetéről beszélve, többek között a következőket mondta:

— A zsidók Japánban ugyanolyan jogokat élveznek, mint a lakosság többi része, bár nem állampolgárok és köztisztviselői állásokat nem töltenek be. A japán nép nem tesz különbséget az egyes fajokkal szembeni bánásmódot illetően. Minden esetben tény az, hogy a nemjapán származású személyeket, a zsidókat, ép úgy, mint a többi összes európaiakat külföldieknek tekintjük. De mindaddig, amíg

respektálják az ország törvényeit, úgy kezeljük a külföldieket is, mint a japán polgárokat.

Az újságíró megkérdezte, hogy növekszik-e a zsidó bevándorlás Japánban és hogy mutatkozik-e a japán lakosság részéről valamelyes ellenállás a zsidó bevándorlással szemben. Takamatsu herceg a következőket válaszolta erre:

— Szívesen látjuk mindazokat az embereket, akik azért jönnek hozzánk, hogy segítsenek nekünk országunk felépítésében. A japán nép számára csak az olyan bevándorlók nem kívánatosak, akik ellenséges érzülettel vannak velünk szemben. A világháború után Oroszországból és más országokból sok zsidó vándorolt be Japánba, — legnagyobb részt kereskedők, de akadtak köztük munkások is.

Gazdasági válság a szó tulajdonképeni értelmében nincs nálunk. Az a jelenség, hogy emberek a betevő falat hijján éheznek, nálunk teljesen ismeretlen. A japán kormány semmi oka sincs arra, hogy barátságtalan magatartást tanúsítson a zsidó bevándorlókkal szemben, akik nálunk meg akarnak telepedni, feltéve természetesen, hogy nem ellenséges érzülettel jönnek az országba.

— Az angol munkáskormány megszünteti az előző kormányok által Kinára kényszerített kiváltságokat. Londonból jelentik: Az angol kínai tárgyalások sikere következtében a nankingi kormány rövidesen ideiglenes rendelettel szabályozza az idegen alattvalók jogállását Kinában, a területen kívülségi jogok megszüntése következtében. Ez év október 1-től kezdve az azelőtt területen kívülségi jogot élvező idegenek összes peres ügyeiben kínai bíróságok ítélkeznek. Viszont Sanghaiban, Tiencsinben, Mukdenben és Kantonban az idegenek ügyében külön bíróságokat alakítanak kínai bíró elnökletével. De viszont a más területekben lakó idegenek szintén kérhetik külön bíróságok kiküldését.

Üzletáthelyezés miatt

még csak néhány napig VÉGELEADÁS-nál is olcsóbb árakban árusítjuk ratkáron levő könyveket, papír- és írószereket, ugyszintén GRAMOFONLEMEZEKET.

„SAFRUTH” Cluj, Piața Mihai Viteazul 39

HT
ZEM

und (a nagy hid
Calea Traian 9.
elhagyása miatt
aktárkészletét

ári áron
s kellékeket

rmálása, festése
ien és jutányo-
etnek.

mel fogadták
szterelnők azon
ánya meg fogja
ami a katalánoké.
tetnek, hogy a
m fog mereven
különállás meg-

Ramon Perez de
felfüggesztette
felvételi vizsgáit.
amra való tekint-
t ki arra nézve
és a tiszték saját
ányba és tartas-
s nyugdíjjal.

gi kormány bel-
tte, hogy a kor-
ommunista sejt-
andát Spanyol-

endékeinek vizs-
este mutatkoztak
r Színház operett
szép számú kök-
közül főleg a
ősebb figyelmet:
András és Breier
Boór Jolán emel-
gével. A többiek
nagy nyereséget
erdélyi magyar

ások eredménye.
egész országban
bb rendben zaj-
eredményét már
pján a következő
ki: A 317 man-
ppárt, vagyis az
zett meg. A fenn-
szül 23 a függet-
pártnak jutott.

klík, játékok!
él — Cluj

rdésre
ad a

IKONA (1931)

ótára, sport, fi-
g. technika, stb
felvilágosít
4 műmelléklet
bölti ár helyeti

200 lej,
0—ej I

UJ KELET
LYABAN

LET LELKE:
KELETBEN

Ösök Országos
vel létesített
odás szerint

Hár rendes
világos
8 Lej

epel.
ban Tausend mester
ette el az aranyesi-
öt a mester iskolát
vegyészek körében
mert az állami szá-
306.048 szám alatt
lasz mérnöknek en-
almát, ami semmi
kitünő mérnök az ő
vas- és acélhulladé-
nyra tud átváltoz-
vegyész véletlenül
szabadalmi aktát s
e fölfedezéséről a
tét. A vegyésznek
gy lehetetlen olyas-
adni, amit a tudó-
tart. Nyilván arra
falma, hogy hisz-
szent csaljon ki. A
a leghatározottab-
beállítás ellen és
tudományos társa-
bematatni „művé-
egy villamosmág-
hulladékokra való
atos. A vas- és érc-
eljárás után negy-
áztatják. Volpatis
hogy vas- és ho-
ércet tud előállí-
kozata dacára az
„nagy feltalálót“
osnak tartják, aki
akarja utánozni.
szabadalmat már
vérvény értelmében
semmisíteni. Ilyen-
dóssal tekintenek
bi fejleményei elé.

nyvet, írószert, pa-
a legnagyobb vá-
jobb árakon Lepage-
ből keressék fel a
est és vásároljanak

Figyelem!

hány napig az
kódási árainkat:

15 lejtől feljebb
50 " " "
40 " " "
39 " " "
49 " " "
10 " " "
20 " " "
40 " " "
39 " " "
65 " " "
3 " " "

belin

mann
agy

am alól átköltö-
szám alá, volt
iségbe

, Cluj

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Munkák utánnomását csak a ferrás megjelölésével engedjük meg

Hossz a londoni bélyegföldszén spanyol királyi bélyegekben. Londonból jelentik: A spanyol forradalom varatlan kitörése következtében a londoni bélyegföldszén tömegesen keresik a királyi család arcképeit viselő spanyol bélyegeket, mert a bélyeggyűjtők és spekulánsok azt hiszik, hogy értékük rövidesen emelkedni fog. A londoni filatelista kör óvja a községet a túlzott árak fizetésétől, miután a meglevő óriási készletek nem indokolják az árfehérlést.

A modern szép női láb méretei. Newyorkból jelentik: Aki eddig nem volt biztos, hogy lába szép-e, vagy nem, az ezennel megtudhatja. Természetesen csak hölgyekről van szó. Hollywoodban a jövő hónapban lábszépversenyt fognak rendezni és a rendező bizottság, amely különböző festőkből és filmemberekből áll, már előre megállapította a szép láb kritériumát. Ezek szerint csak az a női láb szép, amelynek a boka kerülete huszonkét centiméter, a lábikra kerülete harminckét centiméter, a térd harmincnégy, a comb pedig ötven centiméter. A láb hosszúsága térdtől bokáig negyven centiméter, csipőtől térdig ötvennégy centiméter legyen. Csak az a szép láb, amely megfelel ezeknek a követelményeknek. A kinek a térdkerülete harminchárom, vagy harmincet centiméter, akinek lábhossza csipőtől térdig ötvenhárom, vagy ötvenöt centiméter, annak a lába már nem szép.

Az álmatlanságot gyakran a rendetlen emésztés okozza. Ilyen esetben lefekvés előtt használjon Underberg gyomorikórt. Nyugodt és üdítő alvást biztosít.

Középeurópai moziparlament. Berlinből jelentik: A német mozgóképzőművelési bizottságok bizottsága Münchenben most tartotta közgyűlését. Ennek legfontosabb pontja az volt, hogy közös egyesületbe tömörítsék a németországi, ausztriai, csehszlovákiai és svájci moziparlamenseket, akik német hangosfilmeket adhatnak elő. Ehhez a szervezethez körülből öt ezer mozi tartoznék, amelyeknek tulajdonosai időnként közös érdekek védelmére megtartanak a középeurópai „moziparlament“ üléseit.

Repülőszerelesség egy görög városban. Athénből jelentik: Dramában tegnap katonai ünnepekkel kapcsolatosan repülőment volt. A nézőközönség áttörte a rendőrkordont, hogy a gépek le- és felszállását közelebbről tekinthessék meg. Egyik gép légszavarija két vigyázatlan fiatalembert agyonhajtott s nyolc más nézőt is megsebesített.

A barna és fekete fogkövek eltávolítása nem elegendő a fogkefe. Gelle Freres fogpaszta és fogszappan három napon belül eltávolítja a fogköveket. A fog ismét tiszta, fehér és fénylő lesz. A Gelle Freres fogpaszta és fogszappan állandó használatát megvédi a fogakat a korai romlásától.

Felakasztotta magát egy újvidéki bankigazgató. Belgrádból jelentik: Újvidéken Krusevics Szvetozár bankigazgató felesége felakasztotta magát fordőszobájában és meghalt. Az asszony emigráns orosz nő volt s bucsulevelében azt írta, hogy olthatatlan honvágy miatt vált meg az élettől.

A tengerbe vesztett 12 dalmát kivadóról. Belgrádból jelentik: A fiume-szaki kikötő előtt óriási viharban egy halászbárka, amelyen 12 dalmát kivadóról paraszot volt, elsüllyedt. A dalmát kivadóról, akik a kikötőben amerikai hajóra akartak szállani, mind a tengerbe veszttek.

Ujabb 90 vádlottja felett ítélték az alexandriai zavargásoknak. Londonból jelentik: Kairóban az alexandriai zavargások újabb kilencven vádlottja felett ítélték. 76 vádlottat a bíróság 3-6 hónapi fogházbüntetéssel sújtott.

A Wizo mai teája elmarad az országos bazár előkészületei miatt, amely május 23-24-én Aradon lesz megtartva. Ma délután 6 órakor a Wizo munkabizottsága ülést tart a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében, kérjük a munkabizottság tagjait, hogy ezen pontosan sziveskedjenek megjelenni.

Egyes hatóságok tendenciózusan szombatra és ünnepnapra idézik be a zsidó feleket

Jorga miniszterelnök és kultuszminiszter törvénytisztjeire kell kényszerítse a lelkiismereti szabadságot megsértő tisztviselőket

Cluj-Kolozsvár, április 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi időben több oldalról hívták fel a figyelmünket arra, hogy az egyes helységek hatóságai tendenciózusan szombati napra idézik be a zsidó feleket. Az érvényben levő régi magyar törvény értelmében ugy az igazságügyi, mint a többi polgári hatóságoknak nem áll jogában a zsidó feleket szombatra és zsidó ünnepnapokra beidézni. Az orthodox központi iroda és a zsidó képviselők több ízben emelték fel tiltakozó szavukat az ellen, hogy egyes hatóságok negligálják az érvényben levő törvény erre vonatkozó intézkedéseit. De úgy látszik, hogy egyes helyi hatóságok, tisztán sikanériából, tendenciózusan szombatra és zsidó ünnepnapokra tűzik ki a zsidók megidézését. Az utóbbi időben 3 tekintélyes rabbit idéztek be szombatra, akik természetesen nem tettek eleget az idézésnek. Az illetékes hatóságok azonban nem nyugodtak meg ebben és pénzbírsággal sulytották azokat a zsidó feleket, aki

a szombatra való idézésnek nem tettek eleget. A zsidó testületek hiába intervenáltak a jogtalanul megbüntetett zsidó polgárok érdekében, az illetékes hatóságok azonban nem tágtítottak és tovább üzték és üzik ma is a zsidóságot és az erre vonatkozó törvényt sérelmező házszát.

A kormányának valószínűleg nem volt és ma sincs tudomása egyes helyi hatóságoknak ezekről a tulkapásairól. De fel kell hívjuk Jorga miniszterelnök figyelmét ezekre a jelenségekre, annál is inkább, mert ő zsirálja a vallás és közoktatásügyi tárcát is. Nem kételkedünk abban, hogy úgy is, mint a kormány elnöke, úgy is, mint kultuszminiszter, meg fogja akadályozni azt, hogy a hatóságok lelkiismereti kényszerrel szorítsanak rá a zsidó polgárookra, akkor, amikor az ország törvényei teljes lelkiismereti szabadságot biztosítanak a lakosság bármely rétegének és az összes felekezeteknek.

Várjuk ezeket az intézkedéseket.

Megjelent a Noár. Az Aviva-Bariszszia nívós folyóirata néhány hónapos szünet után újra megjelent, amely új lendületet fog adni a kitünő ifjúsági szervezet működésének. A lap új formátumban jelent meg. A legújabb szám vezércikkét dr. Fischer József kamarai képviselő írta. A nívós tartalomról kiemeljük: Wolfgang v. Weisl Ben Jehudáról írott cikkét, Danzig Hillél, dr. Neumann Ernő cikkeit, Márk Irén versét stb. Ezenkívül I. Klausner, Edmond Peeg írásait és M. Rosenfeld valamint A. Spire verseit találja meg az olvasó a Noár legújabb számában. Könyvismertetés és szervezeti hírek egészítik ki a jól szerkesztett folyóiratot. A Noár Hirsch Simon szerkeszti és megrendelhető a kiadóhivatalnál: Targu-Mures, Piata Reg. Ferdinand 35. Ára számonként 15 lej.

Eljegyzések. Mandel Sámuel élesdi faterkedő leányát, Sárkát eljegyezte Goldner Pál Sándor Tasnádról. (Minden külön értesítés helyett.)

Koch István m. kir. folyam- és tengerhajózási részvénytársasági intéző giuristi lakos eljegyezte Steiner Erzsébetet Déván.

Gy. Hirsch Jenő leányát, Ibolykát Targu Mures eljegyezte Salamon Náci Baia de Cris.

Geist Paula és Szatmári László jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Május elseje

előtt a költőzködés aktuálisá teszi a lakásberendezés problémáját. Ezért még május elseje előtt nyílik meg a vármegyeháza dísztermében az első és egyetlen üttörőkiállítás: „Milyen legyen az otthonom?“

Végbement Angliában a népszámlálás. Londonból jelentik: A népszámlálás tegnap végbement. Anglia legidősebb lakosa az átmenetileg Angliában tartózkodó Zaro Aga, aki állítólag 157 éves. Arra számítanak, hogy a szigetország lakossága eléri a negyvenmilliót.

A Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Cluj tisztelettel értesíti t. ügyfeleit, hogy a nála takarékbetétbe és folyószámlán elhelyezett betétek kamatait f. évi május hó 1-től 1% (egy százalékkal) leszállítja.

Egészségének és munkaképességének fenntartása érdekében gondoskodják rendszer üllésről. Este 2-3 szem Artin dragée normális, enyhe széklet biztosít. Kérje orvosától. Olcsó!

Angol-francia ellentét a tengeri leszerelés kérdésében. Párizsból jelentik: A Quai d'Orsay-ra ma megérkezett a tengerészeti egyezmény ügyében küldött francia jegyzékre adott válasz. Beavatottak szerint az angol admirális nem hajlandó azt a francia javaslatot honorálni, hogy a használhatatlanná vált hadihajók kicserélésének kérdését csak 1935-ben döntsék el. A francia jegyzékre adandó olasz válasz csak néhány nap múlva érkezik meg a külügyi hivatalhoz.

Felhős időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változóan felhős időjárás várható nyugaton csapadékhajlammal, esetleg zivatarokkal lényeges hőmérsékletváltozás nélkül. A hőmérséklet Budapesten ma délben 17° Celsius.

Hogy meg ne kapja az influenzát, szopogasson Anacot pasztillát. Egy fiola ára 37 lej.

A Wizo világkonferenciája. Londonból jelentik: A Wizo cionista nők világ-szövetsége a cionista világkongresszusát megelőzően Bazelben megtartja hatodik konferenciáját. A konferencia napirendjén a cionista népmozgalom és a palesztinai ujjaépítés számos problémája szerepel.

Szép kézi husvéti pászka (macesz) kapható olcsó árban Hellmannál. Telefón 4-94.

Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való belkiürülést idéző elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a Ferenc József víz kitünő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Folytatólagos vitaest a cionizmus és szocializmus viszonyáról. A múlt hét szerdáján Jámor Ferenc, az Uj Kelet szerkesztője által „Cionizmus és szocializmus“ címen megtartott előadás folytatólagos vitája e hó 29-én, szerdán este 8 órakor lesz a Kautsky-körben. A vitaestélyt, mely páratlanul érdekesnek ígérkezik, az Építőmunkás-Otthonban (Str. Váii-Patak u.) tartják meg. Belépés díjtalan, vendégeket szívesen lát a Kör vezetősége.

Bankett lord Cecil tiszteletére. Londonból jelentik: Az Anglo Palestine Club lord Cecil of Chelwood tiszteletére május ötödikén Londonban bankettet rendez. Lord Cecil ugyanis Balfour utódja a klub protektorátusi méltóságában. Az asztalfőn lord James de Rothschild, a klub elnöke fog ülni. Beszédet tartanak: Dr. Drummond Shiels gyarmatügyi államtitkár, Ormsby Gore képviselő, Malcolm Macdonald, a miniszterelnök fia, Philippe Gnedalla és Miss Dugdale, lord Balfour unokahuga. Dr. Drummond Shiels a kormány nevében fog válaszolni egy, a mandatárius hatalomhoz intézendő pohárköszöntőre, Ormsby Gore a zsidó nemzeti otthonra fogja poharát üríteni.

Kárpitosok, asztalosok, szerelők, festők

egész kis légióját foglalkoztatják a „Milyen legyen az otthonom?“ kiállítás megkezdett rendezési munkálatai. Művészek, iparművészek, mesterek, segítők, munkások valamennyien munkájuk legjavát nyújtják. Az első munka Kolozsváron, amit zsióval és lélekkel végez mindenki.

OSZTRAK SORSJÁTEK.
84.000 sorsjegy, 42.000 nyeresmény!
Főnyeresmény szerencsés esetben:

- 200,000.000** (Husz millió Lei)
- Jutalom és nyeresmények:
- 12,500.000**
- 7,500.000** több á
- 2,500.000**
- 2,000.000**
- 1,500.000**

stb. összesen 42.000 nyeresmény, több mint

Háromszázhusz millió Lei. Azonnali kifizetés készpénzben állami-lag van biztosítva!

Nincs nyeresményilleték, általában semmiféle levonás!

Az összes sorsjegyek fele nyer! A SORSJEGYEK ÁRA: egész 1200, fél 600, negyed 300 Lei.

A szállítás előzetes befizetés nélkül történik egy kényelmes átutalási mód megjelölésével.

Fritz Dörge-Bank
Wien, I/K. Kärntner Strasse 43.

A sorsjegyek eladásával és a nyeresmények kifizetésével a minisztérium által lett megbízva.

A sorsjegykészlet rohamosan apad. Rendeljen tehát még ma. Egyszerű posta lap elegendő.

A húzások 1931 május 19-én kezdődnek.

NAPROL-NAPRA

Newyorki jelentés szerint a számai királyi pár hajója befutott a Newyork állambeli Scoborough kikötőjébe. Az állomáson a beteg király fogadtatásánál az údvölzések a királyné válaszlott s akaratlanul megsértett egy a királyi párnak szánt bokréthát ányújtó nyolc éves kislányt, Dorothy Schoont, akit aranyos bébinek nevezett. A kislány azonnal sírásra fogta a dolgot azzal a megokolással, hogy ő már nagy-leány s nem aranyos bébi és a királyné alig tudta megvigasztalni s a sérelmet jóvátenni. A királyt Newyorkban kezelni fogják.

Jack Diamond, néhány nappal ezelőtt 25 ezer dollár kaució ellenében ideiglenesen szabadlábra helyezett newyorki bandavezér ellen híres sziklaváróli hat mérföldnyi távolságban ismeretlen tettes sörétes fegyverrel merényletet követett el. A bandavezért borda- és kartörésekkel kórházba szállították. Jack Diamond ez ujjab ellene elkövetett merénylet tettesének nevét sem akarja közölni a rendőrséggel, akárcsak az elmúlt évi merényletnél. A rendőrség nagy apparátussal nyomoz az ügyben.

Ma este Strauss Rózsavagójával megkezdődik a londoni szezon legkiemelkedőbb művészi eseménysorozata a négyhetes operai ciklus. Ma a női főszerepet a magyar származású Angerer Margit énekli. A ciklus előadásaira 77 világhírű szövegű énekest és énekesnőt szerződtettek. Az előadásokat 120 tagú zenekar kíséri s a kardolások száma 300 lesz az előadásokon.

Az amerikai, francia és angol légi forgalmi társaságok szeptember elsején értekezletet tartanak az angol fővárosban, amelyen megtárgyalják a rendszeres óceánrepülő forgalom problémáját. A lapok értesülései szerint a rendszeres légi forgalmat már a jövő év tavaszán meg akarják kezdeni nagy amerikai utasszállító gépeken, amelyek 40 utas szállítására alkalmasak és leszállás nélkül megtehetnek kétezer tengeri mérföldes utat.

Toulon hadikikötőben az angol földközi-tengeri flotta vezérhajójának, a Queen Elisabethnek ottartózkodása alkalmával nagy ünnepeket rendeztek az admirális és a hadihajó tisztjei és legénysége tiszteletére.

Douglas Fairbanks 16 hatalmas bórönddel az angol fővárosba érkezett. Az újságírók előtt megcáfolta válsi szándékát s közölte, hogy felesége, Mary Pickford néhány nap múlva szintén Londonba érkezik.

Aki fiatalágát tartósan meg akarja őrizni, reggelire, uzsonnára rendszeresen Ovomaltine-t fogyasszon.

SPORT

Észak csapata fölényes győzelmet aratott Aradon

Budapestben eltussolták Peschauer Vasárnapi sporteredmények

Cluj-Kolozsvár, április 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnap sportjának kiemelkedő eseményeit az Észak-Nyugat, illetőleg a Közép-Dél válogatott mérkőzései képviselték. A kolozsvári és várad csapatokból álló északi válogatott állandó fölény mellett megérdemelten nyerte a játékokat és a szerencsétlenül összeállított arad-temesvári együttes fölényben aratott győzelmet. A meccs nivós, fair lefolyású volt. Az északiak fölénye az első percekben nyilvánvalóvá vált és halvesorunk, valamint csatársorunk elsorangu teljesítménye döntötte el a mérkőzés sorsát. A kolozsvár-nagyvárad csapat védelméből kimagaslóan szép játékot mutatott Bartha, aki újra éli régi válogatott formájának legszebb napjait. Szatmári kevés dolgát kifogástalanul végezte, míg halvesorunk pontos és nagytechnikájú játékkal az aradi csatársor minden próbálkozását megfúszította. A csapat legjobb része a Bindea—Glanczmann—Sepi jobbszárny volt. Különösen feltűnt a fiatal Bindea szép játéka, aki két góllal vette ki részét a győzelemből. Sepi husz méteres bombájával érte el harmadik gólját a kolozsvári együttes. Jó bíró volt a bukaresti Radulescu.

Elmaradt a KMSC—U bajnoki. A KMSC—U bajnoki mérkőzés elmaradt, mert a KMSC csak hat játékosal jelent meg a pályán. A munkáscsapat ugyanis egy kombinált csapatát vidéken szerepeltette, két játékosát az alkerület szombat esti ülésén letiltotta, két játékosa pedig nem jelent meg a pályán. Így a két bajnoki pontot játék nélkül könyvelte el az U. Hogy a közönséget kielégítsék, a KMSC a Romániától kért öt játékosat kölcsön, akikkel együtt felvette a küzdelmet az U-nak a vasárnapi válogatásban szereplő játékosok távollétében tartalékokkal spelelt csapatával. A meccs 10:0 (3:0) arányban végződött az egyetemiek javára.

VIDEKI EREDMÉNYEK

Aranyosgyéres. Sticla—Sodronyipar 3:0 (1:0). A tordai alkerület bajnokságát ezzel a Sticla nyerte meg.

Torda. TSC—TMTE 2:1 (1:0). Barát-ságos.

Nagyvárad. Törekvés—Crisana 4:3 (3:1). A vereség ellenére a Crisana lett Nagyvárad bajnoka.

Szatmár. Olimpia—Maramures 1:0 (1:0).

Nagykároly. Törekvés—Viktoria 2:1 (1:1).

Nagybánya. SzSE—Tricolor 3:0 (1:0).

Brassó. Ivria—BMTE 1:1 (1:1). Az Ivria szép játék után eldöntetlent ért el jóképességű ellenfelével szemben.

Temesvár. Ripensia—Gyapjuipar 2:0 (0:0). A Ripensia nem erőltette meg magát.

Bukarestben Dél válogatottja 6:3 (2:1) arányban győzelmet aratott a Szeben, Brassó és Marosvásárhely csapataiból összeállított középerdelvi válogatott fölött.

Külföld. Budapestben a profiliga fordulója a favoritok győzelmét hozta. Ujpest—Pécsbaranya 2:0 (0:0), Hungária—Vasas 4:1 (1:1), Ferencváros—Budai 11:4 (4:0), 11 Ker.—Kispest 3:3 (3:1). A kolozsváriak előtt rokonszenves Kispest pontot szerzett és ezzel talán sikerülni fog a pillanatnyilag letört együttesnek megmaradnia az első osztályban. Sabaria—Bástya 4:2 (1:2), Nemzeti—Bocskay 3:1 (1:1). A bajnoki tabellán előkelő helyen álló Bocskay ezuttal gyengén szerepelt.

Peschauer Attilát eltussolták a magyar vívóbajnokságon. Tegnap zajlottak le a magyar vívóbajnokság döntőmérkőzései Budapestben, melynek döntőjébe Piller György százados MAC és dr. Petschauer Attila olimpiai bajnok egyenlő pontszámmal kerültek. A döntőben már 4:1 arányban vezetett Petschauer, de a zsüri, mely a zsidó Petschauerrel szemben minden áron Piller akarta a bajnoki pálmához juttatni, tendenciózusan eltussolta az olimpiai bajnokot, aki külföldön félelmetes nevet szerzett a magyar vívósportnak. A közönség körében kinos feltűnést keltett a zsüri ítélete, melyhez hasonló igazságtalanság már többször is megismétlődött a magyar vívósport történetében. A Petschauer veresége holnapi szá-

munkában még visszatérünk. Érdekessége egyébként a mérkőzésnek, hogy dr. Gombos világbajnok, akinek felfüggesztésével kormányzózi audienciája után most visszatáncolt a vívószövetség, csak a negyedik helyet érte el.

Cochet szerdán kezdi meg a kolozsvári játékokat. A KAC nemzetközi teniszversenyének atrakciója, Cochet, szerdán délután méri össze erejét Románia legjobb versenyzőivel. A verseny iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Radó Ernő a Haggibbor teniszszakosztályának tiszteletbeli elnöke. A Haggibbor csütörtökön lezajlott évi tisztújító közgyűlésén szép elismerés érte Radó Ernőt, aki éveken keresztül tartó lelkiismeretes és odaadó munkájával virágoztatta fel az egyesület teniszszakosztályát. Radó Ernőt érdemeinek elismeréséül a közgyűlés a teniszszakosztály tisztelet-

beli elnökül választotta. Radó Ernő megválasztásában egy mindenki által nagyra-becsült amatőr sportembert ért kitüntetés, akinek a Haggibbor életében hervadtatlan érdemei vannak. Itt említjük meg, hogy a Haggibbor közgyűlésén Bíró Andor, az egyesület volt elnöke és jelenlegi díszelnöke, lelkes beszédben buzdította munkára a közgyűlésen megjelenteket.

Románia a középeurópai kupában. Bécsből jelentik: Az amatőr középeurópai kupabizottság ülésén Romániát egyhangulag felvették Lengyelország helyett a kupaküzdelmekbe. Luchide, a román szövetség főtájkára a felvétel után rögtön ajánlatot tett az MLSz képviselőinek, hogy az első magyar—román kupameccset május 21-én Nagyváradon játsszák le. Az MLSz a mérkőzés ügyében kiküldöttéinek hazatérése után fog dönteni.

Zongora- és gordonkaszonáták. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Cigányzene.

Bécs. 9.30: Gounod: Faust c. operája. Langenberg. 20: Hangv. Dvorak, Micheli, Weninger, Verdi, Lehár művei. Varsó, Kattowic, Poznan. 17.45: Filharmonikus hangv. 19.50: Paderewski: Maru c. operája.

Riga. 20.30: Népszerű zene. Milánó. 21: Olasz operaszíndarabok. (Norma, Traviata). 21.10: Operett.

Róma. 20.40: Opera.

Prága. 20: Mozart hangv.

Pozsony. 16.30: Zenekari hangverseny. 19.05: Rádiózenekar.

Osló. 18.45: Havaji zene.

Toulouse. 23: Dalok. 23.30: Tángó-dalok.

Szerda, április 29.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjelzés. 16: Rádiózenekar. 17: Hírek, időjelzés. 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. 19.30: Francia lecke. 20: Barsan szak szofionművész játéka. 20.30: Felolvasás. — 20.45: Zongorahangv. 21.15: Hegedűhangverseny. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Szalózenekar. 12.25: Hírek. — 1: Pontos időjelzés, időjárás, 2.45: Hírek. — 3.30: Morse-tanfolyam. 4.10: Dívateveges. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: „A nyelv bünei”, előadás. 5.30: Citerahangverseny. 6.30: Wagner: Nürnbergi mesterdalnokok II. felvonása után pontos időjelzés, időjárás, hírek. 11.15: Német nyelvű előadás. Utána: Cigányzene.

Bécs. 22.10: Zenekar.

Breslau. 19: Könnyű zene.

Varsó. 20.30: Kamarazene. Handel, Beethoven művei. 22.15: Grammfón.

Apro hirdetések

Azonnal elfoglalható egy vagy kétszobás irodahelyiség, kiválóan alkalmas ügyvédi, vagy orvosi rendelőnek. Cal. Reg. Ferdinand 8. számú házban kiadók. Értekezhetni ugyanott Sipos harisnyauzetében.

Különbejárati butorozott szoba kiadó. Dávid Ferenc u. 16. Schwartz.

Izr. tanítónő, perfektné német, kiváló a nevelő pedagógia terén, tanít magyart, franciát, kezdő angol, kézimunkát, vallásos családnál állást keres, esetleg fürdőhelyre kísérőnek vagy anyátlan gyermek mellé. Cim: Neu Samu urnál Sibiu-Hermannstadt, Str. Sarii 25.

Erdély nagy városában levő ügyvédi irodába keresek egy utolsó vizsgái előtt álló izraelita ügyvédjelöltet. Ha a hugomat, ki 19 éves csinos leány, butorral, kelengyével és némi hozománnyal rendelkezik, elveszi, a vizsgák letételében támogatom és nyugodt megélhetésüket biztosítom. Választ „Ügyvédjelölt” jellegre Timisoara postrestant kérek.

Háromszobás komfortos kertés villa-lakás május elsejére kiadó. Léb, Str. Măloasa No. 7.

Egy huszonnégyezer lakósu városban lévő kétmilliókétszáz ezer lejes vállalatnak megvételehez fele pénzrel, kézpénzes társat keresek, másik felét én fizetem azonnal készpénzben. Garantiálok az én kifizetett malomrészemmel havi 35—40 ezer lejt netto jövedelmet félmalom után. Érdeklődők bővebb felvilágosításért forduljanak: Mátyás, Cluj, Str. Romulus (volt Szamosköz-ucca) 31. Telefon 18.

Keresek jófogolmu fürdővendéglőhöz bérlőt, vagy kauziós üzletvezetőt, ki a honyhát és a büffét is tudja vezetni. — Cim a kiadóban.

Kiadó teljesen különbejárati, szép, egészséges, csöndes, napsütözött szoba, villában, nyaralásra kitünően alkalmas. Str. Aviator Bădescu 23. (A Petőfi uccából benyúló ucca, a katonai felszerelési raktárnál jobbra.)

Csütörtökön délelőtt a nagykaroly—zilahi vasutvonalon ellopták aktatáskámat talszettel és két tiffinnel. Aki tud róla, értesítse Benjamin Leifer rabbit Cluj, Str. Traian 65.

Keresek vidékre intelligens izraelita varróleányt, aki önállóan szab, varr, teljes ellátással és a jövedelemnek 50 százalékkal. Cim a kiadóban.

KÖZGAZDASÁG

A legfelsőbb gazdasági tanács rövidesen foglalkozik a faipar sérelmeinek orvoslásával

Bucuresti-Bukarest, április 27. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium értesítette az Ugir faipari osztályát, hogy a legfelsőbb gazdasági tanács foglalkozni fog a faipar sérelmei orvoslásának kérdésével. A miniszter felhívására az Ugir faipari szakosztálya memorandumba foglalta kívánásait. A memorandumban a faipar a következőket kéri:

1. Az április 15-én életbelépetett vasuti tarifarevizió nem elégítheti ki a fatermelőket és ezért kéri, hogy a minisztérium hajtsa végre mindazon tarifaredukciókat, amelyeket az Ugir

faipari szakosztálya előző memorandumokban kért.

2. A kiviteli illetékek revíziója, illetőleg eltörlése a faipar helyzetének szanalása szempontjából halaszthatatlanná vált.

3. Vegyük revezió alá általában az adókat és töröljék el azon speciális adókat és illetékeket, amelyek a fatermelő ipart terhelik és az árakat megrádjítják.

Manoilescu kereskedelmi és iparügyi miniszter megígérte, hogy a faipar kívánásainak a lehetőséghez mérten eleget fog tenni.

Színház—Művészet

Románia nem tiltja be a 4 fivért

Az újabb Remarque-eset epilógusa. A filmet elsőnek a kolozsvári Magyar Színház mutatja be május elsején

Cluj-Kolozsvár, április 27. Megirtuk, hogy Németországban újabb Remarque-eset foglalkoztatja a közvéleményt. A frontharcos szervezetek mindenféle nagy tüntetéseket rendeztek a 4 fivér című Fox-film ellen, amelynek tendenciája állítólag sérti a német jobboldal érzelmeit. A tüntetések hatása alatt a kormány kénytelen volt betiltani a filmet, sőt diplomáciai lépéseket tett abban az irányban is, hogy másutt se lehessen eljátszani ezt a filmet.

Az intervenció Romániában is megtör-

tént, ugyanakkor azonban az amerikai kormány a Fox-gyár közbelépése folytán erőlyesen fellépett az illetékes köröknél. Az eredmény: a kormány nem vont a vizsgáló Astra filmkölszónzó a filmet a kolozsvári Magyar Színháznak adta el első bemutatóra, úgy, hogy a 4 fivér romániai premierje május elsején a kolozsvári Magyar Színházban lesz. Ebből az alkalomból az ország nagyobb mozgósínházainak igazgatói Kolozsvárra jönnek.

Román Opera műsora

Szerda, ápr. 29: Traviata. Anna Rózsa, a milánói „Scala” tagjának fellépésével.)

Péntek, május 1: Lakmé. Anna Rózsa, a milánói „Scala tagjának fellépésével)

Vasárnap, május 3 (este): Mignon. Anna Rózsa, a milánói „Scala” tagjának fellépésével.)

Hétfő, május 4: Afrikai nő. (Olcsó hely-árakkal.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

A három szezonzáró előadás. Ma, holnap és holnapután bucsuelőadások lesznek a Magyar Színházban. Ma, kedden az Ember tragédiája kerül színre, amelyben az egész drámai együttes fellép. Holnap az elcsérelt emberben bucsuzik az egész drámai együttes, holnapután pedig a Viktóriában az operett-ensemblé. Mindhárom előadást mozhelyárakkal tartják meg.

Szerda este bucsuzik a drámai együttes! Színre kerül a szezon legnagyobb sikere: Az elcsérelt ember! Mozhelyárakkal!

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Szerda este 9: Az elcsérelt ember (Kaszab Anna, Szentgyörgyi Mária, Benes Ilona, Miklóssy Margit, Földényi László, Tóth Elek, Réthelyi Ödön és a drámai együttes bucsuja. Mozhelyárakkal.)

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI

Kedd, április 28.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek. 16: Zenekar. 17: Hírek. 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. 20: Rádiózenekar. 20.30: Felolvasás. 20.45: Dalest. — 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Grammfónhangverseny Offenbach, Strauss, Robrecht, Farkas Imre stb. művei. 9.30: Hírek. 12.05: Szalózenekar. 12.25: Hírek. 2.45: Hírek. — 3.30: Mesedélután. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Novellák. 5.30: Az Operaház tagjainak hangv. 6.30: A Davis Cup első fordulójának legfontosabb mérkőzéséről. 7: Rádióamatőrposta. — 7.45: Egyfelvonásosok. 9.25: A Nemzetközi Mintavásárról német nyelvű előadás. 9.45:

XIV. EVF.
Cluj—K
április
5691

Uj Kelet
és Kézíró
Művészet
Művészet
Művészet

Min
keres

A román politikai az, hogy magas töltő emberektől fejtett nem egész honoráriumát. Így averescanus parlemnek képviselői, felvett fizetésüké államnak visszataverescanus parlamelőleg felvétele visszafizetési kövölt. És mégis, hány táblai és kúsára volt szükség ható volt. Elképz illuzórius Válcovic ternek az az egye hogy a vasut igaz visszazszerze az vett tantiemeket, nem hiányoztak a jogcimek. A közgészta mindenest kölcsei bátorságra Jorga-kormány págét. A pártok ilye igen szokták bánt respektálva egymá férhet kétség, h vasutak igazgató vagy legalább is olyan összegetek tulhaladják az ál CFR fizetőképessé álló az, hogy egy tantiemeket és ny sen — a deficitbe

Más kérdés azu telt összegek beh felek a nyilvános hogy nem hajlan vici miniszter Hivatkozna arra és hogy nagyon hely, amelyet bet tatási uton pedig perelhetők vissza államvasutak au vény ugyanis ige szerkesztve. Egy ja, hogy az igazg seken való részvé kívül havi fizetés paragrafusba be igazgatók meg fo esetleg megindít a perköltségeket is inkább, mintho CFR költségvetés nyozva és ezt a k is ratifikálta.

A közlekedésü mindenesetre alka pillantást engedje ba, amely az össze nom állami inté CFR állandóan küzd és ha a leg szükségesé, azonna kiabál. Ezzel szem kül fizet ki mill tagjainak, akikne san messzire ter jogi és erkölcsi f ron létezik inkább hogy az adófizet eredményben a szomorú követke jogi felelősségre sáfárkodó igazgat

A szomorú az, ban, a mai elvad minden közhivata san is legyen az tekintenek csupán számára. Rezsii mennek, az embé ugyanaz marad: birtokosai teleszi költségvetés türe senki, aki egy kit nek tekintene, a k egyébnek is, mint lehetőségének.